

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAYAN YANI

54

2016-06 6 TL (KDV Dahil) K.K.T.C 7 TL

Zürriyetime karışma

**MÜSLÜMAN AİLE
DOĞUM KONTROLÜ YAPMAZ
DEDİ!.. VALLA ARTIK
ÇEKİNİYORUZ BİZ!..**

**AMAAN!..
VOLKAN'LA BENİM
KALBİMİZ TEMİZ!..**

ISSN 2146-1384

0772146138008

Çocuk tacizleri, hırsızlıklar, yolsuzluklar, kadın cinayetleri, hukuksuz uygulamalar konusunda sessiz kalan Diyanet yetkilileri Berat Albayrak'ın Sare Davutoğlu'nun elini sıkması üzerine fetva verdi...

BAYAN YANI AKTÜEL

Aile Bakanlığı personel alımı mülakatında “Dün hangi kandili kutladık?”, “Cumhurbaşkanımızın cemaate karşı tutumunu beğeniyor musunuz” gibi tuhaf sorular sorulmuş... Bayan Yanı olarak soru bankalarını bulduk... İşte efsane sorular:

1. Metro Turizm’de patlayan!! mastürbasyon skandalı hakkında ne düşünüyorsunuz?
A- Naapsın adamcağız, can bu çeker.
B- Kadın istemiştir.
C- O saatte otobüste işi neymiş?

2. Bi kereden bişey olur mu?
A- Olur
B- Olmaz
C- Himm

3. Çocuklarımızı tacizden nasıl korumalıyız?
A- Popolarına sarmısak tozu ya da ısırğan otu sürmeliyiz.
B- Çıgılık atmaya öğretmeliyiz.
C- Kafese kilitlemeliyiz.

4. Kadına karşı şiddet varmı?
A- Yok. “tayt” diye bi güç var.
B- Yok ama “kaykılarak oturma” diye bir güç var.
C- Bazı kadınlar hakediyor canım.

5. Kürtaj caniyet midir?
A- Vele ki cinayet.
B- Cinayetin daniskası.
C- Eey cinayet.

6. Kadının yeri neresidir?
A- Kocasının yanı
B- Kocasının arkası
C- Mutfaktaki masa

7. Şiddet gören kadınlar için ne yapmalıyız?
A- Akıllı olsunlar!
B- O saatte hiç bir yerde olmasınlar!
C- Öyle giyinmesinler.

(İpek Özsüslü)

Temmuz’dan bu yana Doğu ve Güneydoğu’da 58 çocuk öldürüldü.

BAYAN YANI

2016-06
Aylık yaygın süreli yerel yayındır

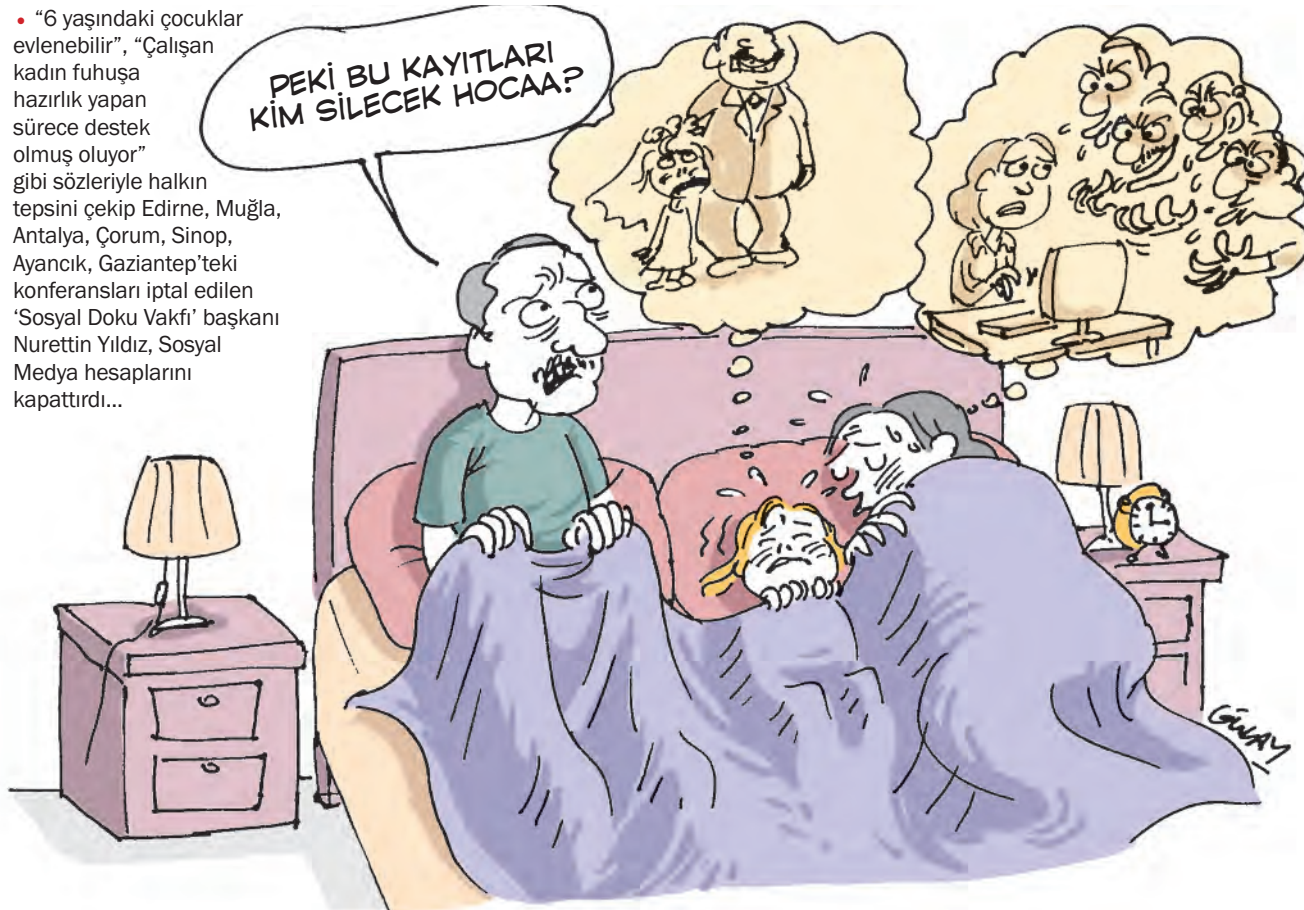
BD Basın Yayın Tic. Ltd.
Şti. adına
Sahibi ve Yazışmaları
Müdürü
Tuncay Akgün

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir

Satış Müdürü
Şener Küçükaptan
Abonelik Asiyi Uludağ
(0212) 249 91 13

ADRES: Fırzağa Mahallesi Deftardar Yokuşu No: 19/1A Cihangir-Beyoğlu/İST
TEL:
(0212) 292 9450
FAX:
(0212) 251 5754
BASKI: LeMan Ofset
(0212) 858 00 93
DAĞITIM: DPP A.Ş.

• “6 yaşındaki çocuklar evlenebilir”, “Çalışan kadın fuhuşa hazırlık yapan sürece destek olmuş oluyor” gibi sözleriyle halkın tepisini çekip Edirne, Muğla, Antalya, Çorum, Sinop, Ayancık, Gaziantep’teki konferansları iptal edilen ‘Sosyal Doku Vakfı’ başkanı Nurettin Yıldız, Sosyal Medya hesaplarını kapattırdı...

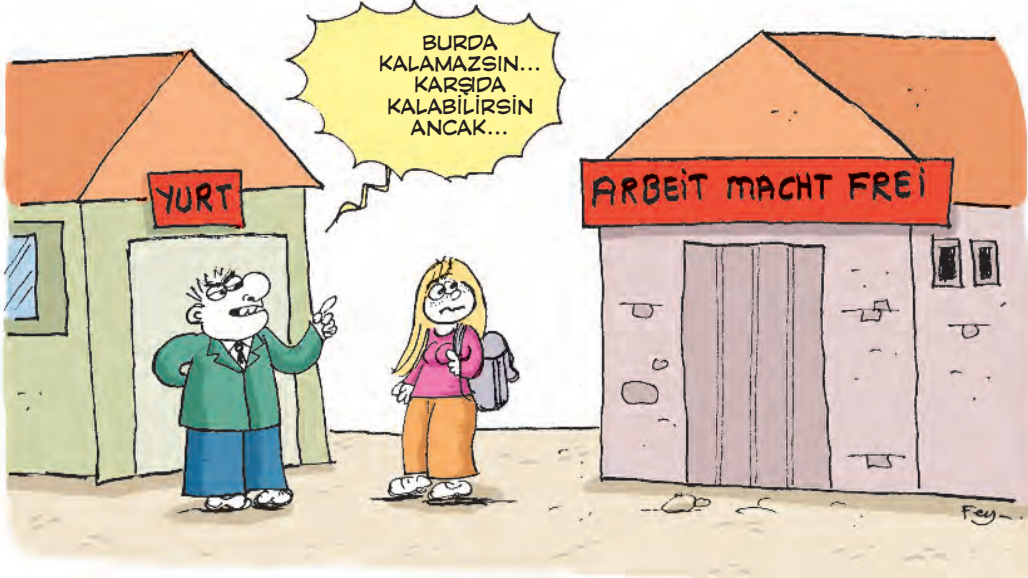

Cadı kazanı kaynamaya devam ediyor... HDP milletvekillerini meclisten tasfiye etmeyi amaçlayan "Dokunulmazlık Yasası" bazı CHP'li milletvekillerinin de evet oyuyla değiştirildi.

"Boşanma Komisyonu"nun bir önerisi de aileye yönelik psikolojik rehberlik ve danışmanlık hizmetini dini temellere oturtmak...

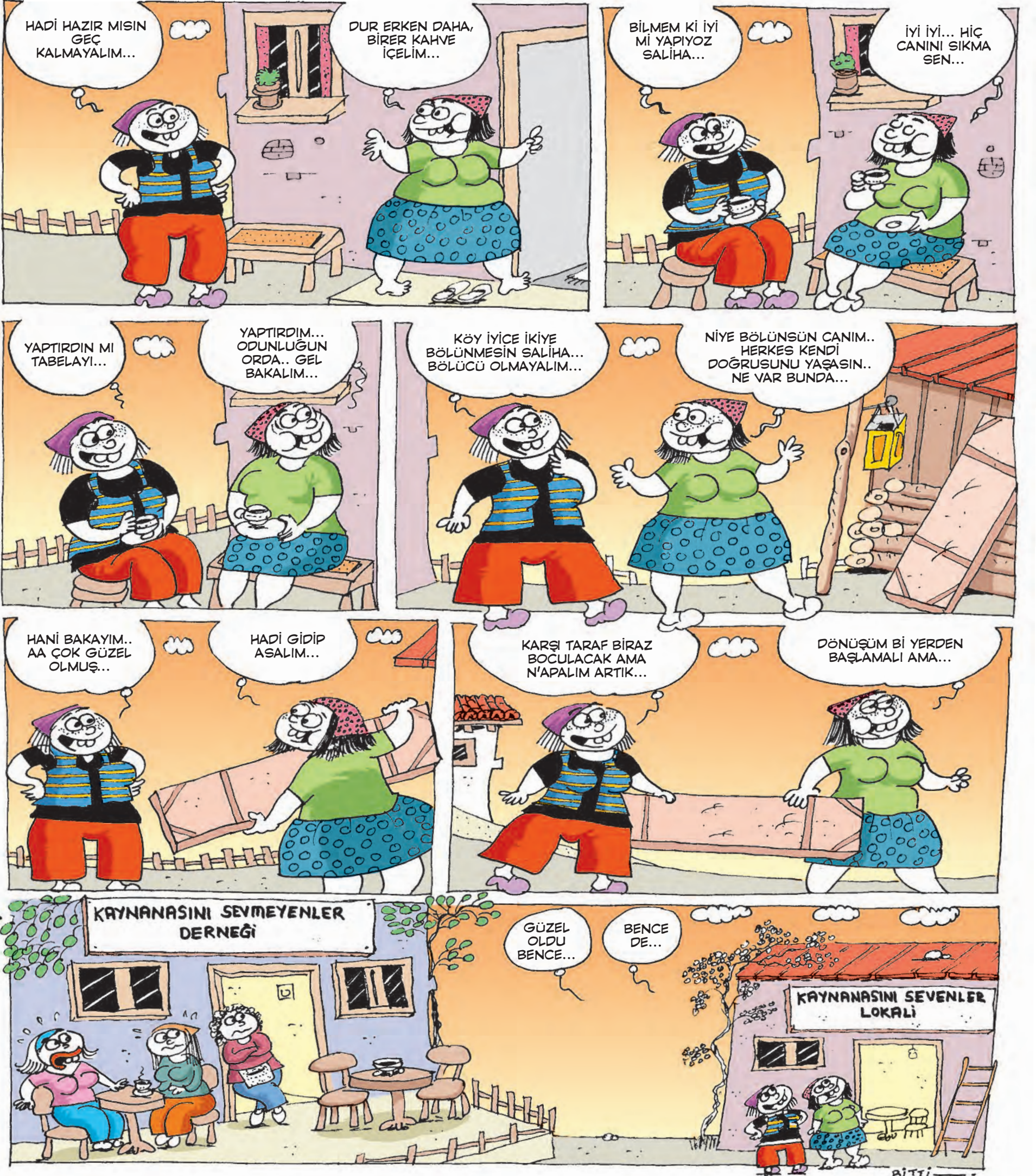

Türkçe bilmeyen ailesiyle telefonda Kürtçe konuştuğu için bir öğrenci Kredi ve Yurtlar Kurumu Kız Öğrenci Yurdu'ndan atıldı, bursu kesildi.

TÜBİTAK "Tillo Evliyalarının Kerametleri", "Sadaka Taşı", "Tatlı Kalam", "EKG Önlüğü ve mahremiyeti korumak" vb. projelerden sonra şimdi de "Helal et" projesini onayladı.

Dehşet Otobüsü

- Gerede'ye kadar nöbet bende Sıdika, sırayla uyuycaz. Parola: vazoz. Ben "vazoz" dermez sen uykuda dahi olsan mütecaviz şahsın gözlerine saldıracan. Kafasını geri atınca böğürüne vurucan unutmaz. Böğürden sonrası bende. İki büklüm olunca kulaklarından tutup başını eğdirirken çenesine diz atarak denge-sini bozucam.

- **Fevkalade bir dayak kareografisi Sayın Safiye Saka...**

- Ne zannettin kızım ben ninja anasıyım. Ha, bi de otobüsteyken top kek felan dağıtırlarsa yemiyoruz. Önceden içine hap gömer belki eşşoğleşekler, belli mi olur? Su, zaten içmiyoruz. Evvelden kapağını açıp da şişeyi iğfal etmiş olabilirler... İtin biri asansörde damacanayla halvet olduydu bi zamanlar. Ne malum bu otobüste olmadıgı?

- **Ohohoho... Bu kadar paranoya yapmayın Sayın Saka. Bir densiz yüzünden ekmeğinin peşindeki bütün bir sektöre adeta bir karalama kampanyası yapmak suretiyle, binlerce kişiye ekmek veren... hede hödö... Her neyse, uyudum ben...**

- Lan herkesin de bi "sektörü" var ha. Sektörleri zarar görmesin diye, ite kopuğa ağızımızı açamıyoruz. Vatandaşlar olarak biz neyiz peki sektöre zıttıgım? Daha geçen Şetaret Halan telefon etti, "Kız Safiye" dedi, "Sıdika densizi feysbukta antibiyotikli, hormonlu sanayii tavukları aleyhinde habire paylaşımında bulunuyo. Ööle şeyler yapmasın sektör olumsuz etkileniyo" dedi. Bak bak salağa bak, on beş tane tavuğu var da götürüp pazarda yumurtasını satıyo diye sektörden sayıyo kendini.

- **Ahaha... Lütfen insanı güldürme de nöbetini tut anne ya.**

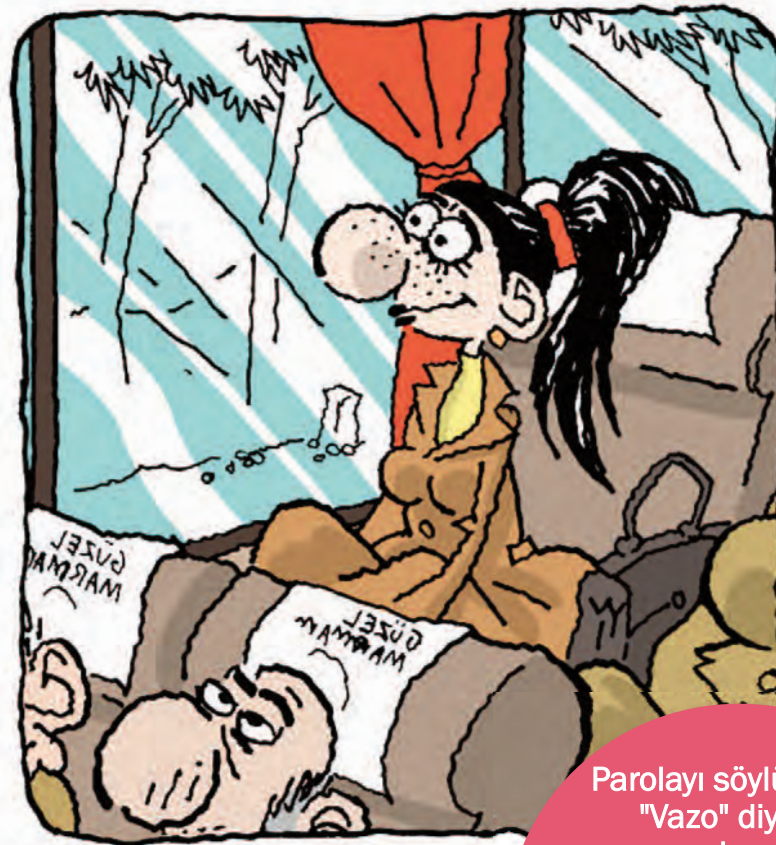
- Otobüs içinde yüksek sesle gülüp de tehlikeyi çağıran sensin Sıdika. Başımıza bi şey gelse, şu dokuz numaradaki kadınla ibiş kılıklı kocası derhal "Anam onlar da hakkketti, cemiyet içinde kakır kikir gülüyorlardı, zannedersem fena kadınlardı. Her cemiyetin belli kaideleri var" diye dakkasında ifade verirler jandarmaya. Türkiye'nin mühim bir kısmı mütecavizle gurur duyarken, bizi de oracıkta linç ederler. Cemiyet içinde öbüşmeyeceksin, gül-

meyeceksin gerisi serbes. Herkesin çoluğu var çocuğu var Sıdika... Adam deniz altından iki kıtayı birleştiriyor, Marmaray yapıyor. Hemen illa içine genç bir çift binip cemiyet içinde öbüşüyor, ahaliyi huzursuz ediyor. Halbuse hassasiyetler belli. Peh... Yaa, işte böyle... Sıdika... Uyudun mu kız?

- ...

- Vazoz!

- ...

- Vazoz diyorum kız Sıdika, vazozoz!

- Oyh, ah... Yaa nolyo anne ya. Hem "yat uyu nöbet bende" diyosun hem de insanı bağıra çağıra dürtüyorsun...

- Parolayı söylüyorum. "Vazoz" diyince uyumıyacaksın Sıdika!. "Sen uyursan ölürsün" ne, Allah mahfaza ölmekten beter olursun. Medyalara çıkabiliriz, sektör bizi karalar, baban kaaveye çıkamaz hale gelir. İte kopuğa güçleri yetmez bize "orosbu" demeye getirirler. Hakkımızda, fışkırmalı, coşmalı milyar tane laf edip gülüşürler...

- İyi de anne sen, tehlike anında söyleyeceğin parolayı. Şimdi burdasavunma dövüşüne girecek bişe yok ki? İstanbul- Sinop yolunun 124. kilometresi Kazan Geçidi Mevkii'nde huzur içinde gece yolculuğu yapıyoruz. Yolcuların hemen hepsi uyuyor. Muavin horluyor... Hatta... Hatta, sanırım... Sanırım şoför bey bile sanki... Amanın!

* * *

- Lan Sıdika keşke az daha kuvvetli bağırıyordım "Vazoz" diye. Belki şoför bey de uyanırdı direksiyonu vakitlice kıvrır elli kişilik otobüsü şarampole uçurmazdı... Ayh... Bana bak kız, bacaklarımı pek hissetmiyorum, boynumdaki şeyden kafamı da kaldıramıyorum. Sen bakıver, eteğim felan yukarı sıyrılmamış de mi? Başımıza bişe gelirse, "fena kadınlardı, aranıyollardı, hakkettiler" diye şaiya çıkarır medyagille sektörgil. "Onların da o saatte şarampolda ne işi varmış?" derler...

- **Yok yok anacım gayet edepli yaralanmışız sen merak etme...**

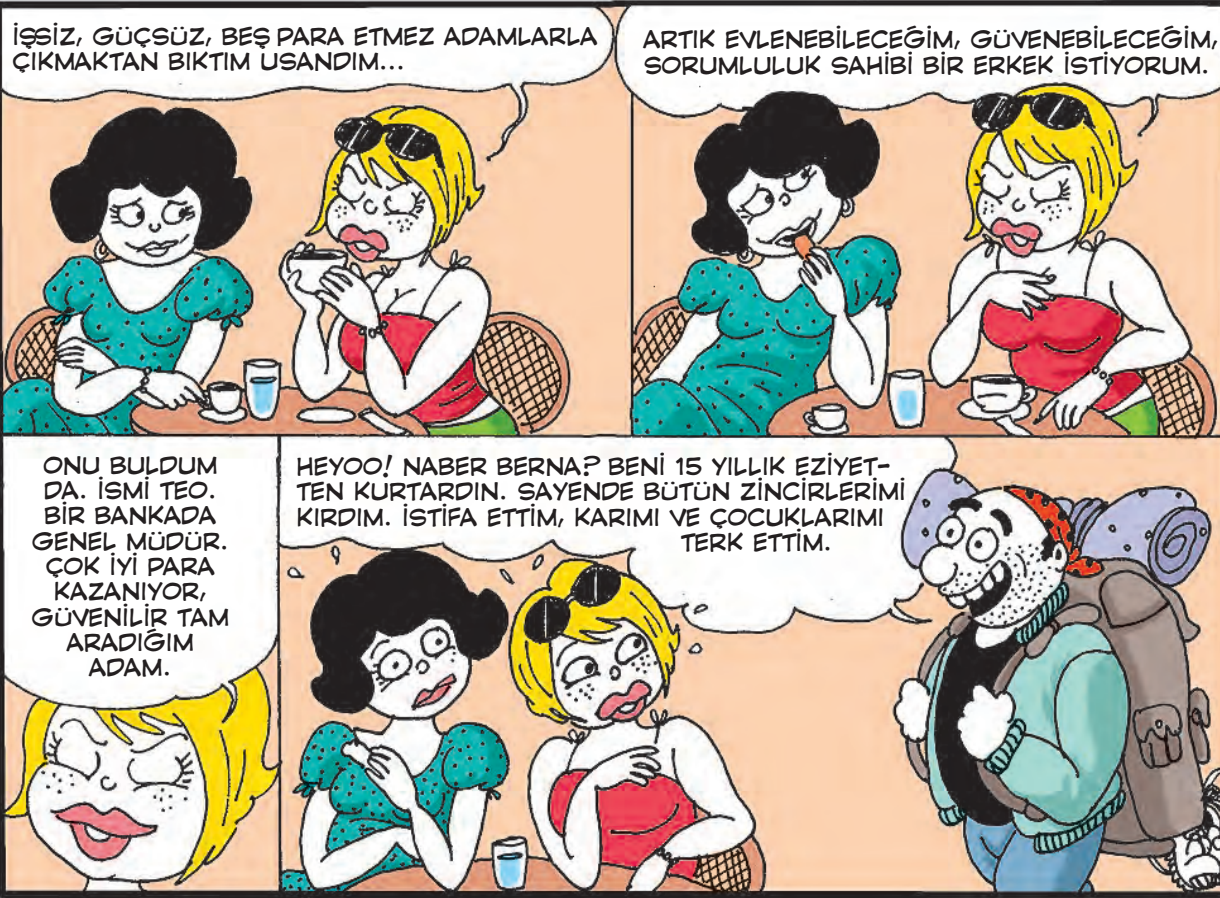
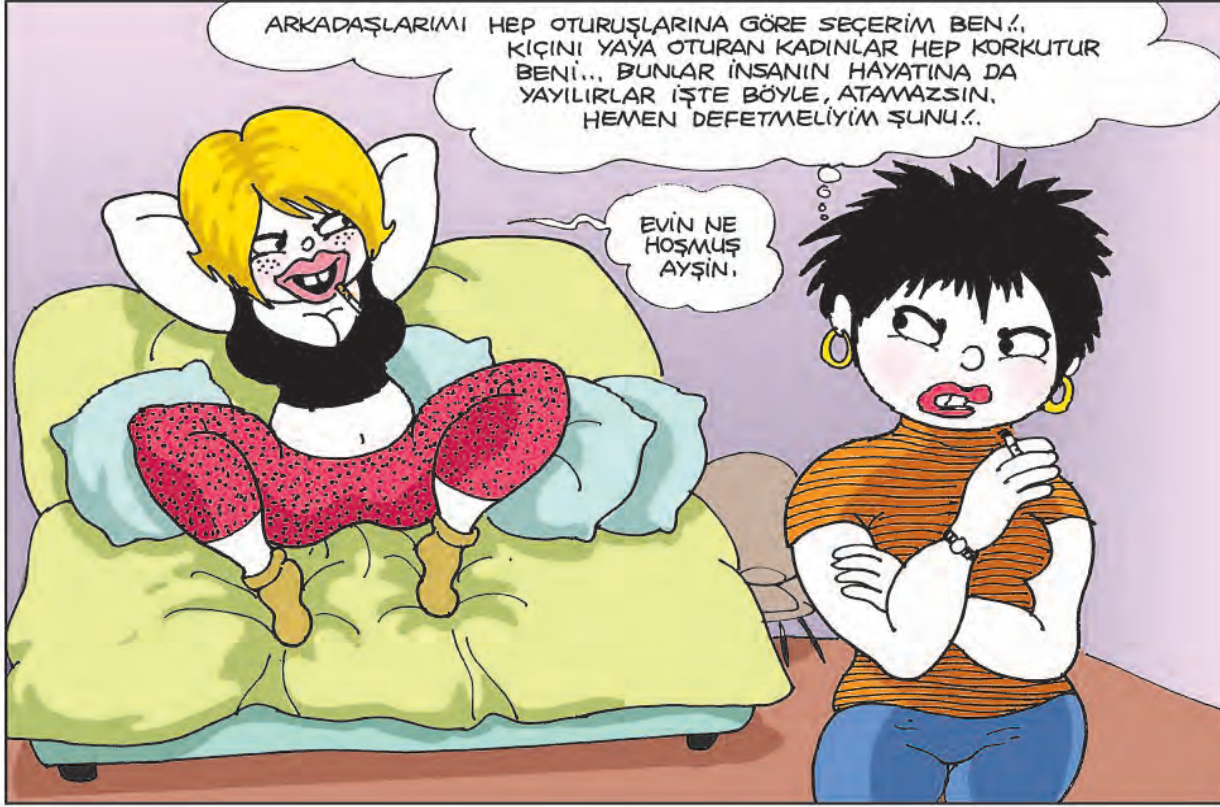
- Sedyeye taşırılarken tikkat et cüzdanları çalan olmasın. Ambulansçı, özel hastanenin sirenli dolmuşuysa gözünü iyice aç, yatırdıkları götördükleri yere cin gibi bak. Bi de onların sektöre oyulmayalım. Şimdi müsa-

denle edep dairesi içinde, her şeyden evvel mes'uliyet sahibi bir anne sıfatıyla şuuru kaybederk bayılıyor ben... Neyse buna da şükür. Şarampole yuvarlandık facia oldu. Facia, facial cums-hot hadisesinden bin kerre evlâdır evladım...

- **Nea? Te.. Temin ne dedin sen anne ya? Nerden... Nası konuşuyosun ööle... Eheh...**

- Şuurumu kaybettim Sıdika. Böyle konuşmam cemiyet kaidelerine göre gayetle münasıptır. Herkeşin çoluğu var çocuğu var... Ecdadımız... Her şeyden evvel anneyim... Asım'ın nesli... Sür'atle ... Bakınız enteresandır... Hoppacık...Nehnn... Kaide... Riyalar ülkesi... üğğyyhhh...

Parolayı söylüyorum.
"Vazoz" diyince
uyumıyacaksın Sıdika!.
"Sen uyursan ölürsün" ne,
Allah mahfaza ölmekten
beter olursun. Medyalara
çıkabiliriz, sektör bizi
karalar, baban kaaveye
çıkamaz hale gelir.

ÖRENDAYAN

EE DÜĞÜN
DERNEK ZAMANI BAŞLADI..
HAYRUNİSA HANIMIN KIZI
PETEK NE ZAMAN BÜYÜDÜ
DE GELİN OLDU! HEY
GİDİ HEY!..

KAMERAYA
BAKIN
HANFENDİ...

GELİNİN
KOMŞUSU
ÖRENDAYAN
TEYZEDEN
BİR ÇEYREK
EE...

BİR
ÇEY
ÇEY...

MİLLETÇE
DOĞUM
KONTROLÜNE
EN İHTİYAÇ
DUYDUĞUMUZ
GÜNLERDE İLAÇ
GİBİ GELDİ
VALLA...

Fotoğraflar: Zafer Aknar / Oyuncular: İpek - Aydın -
ÖrenDayan / Kostüm: Raziye İçoğlu / Yaz: TA

ÖPİM
ÖRENDAYAN
ABLACIM..

BİR YASTIKTA
KOÇAYIN AMA
BİLİNÇSİZCE
ÜREMEYİN
ÇOCUKLAR...

Dİ Mİ?..

“Sürreal Bir Manifesto”: Şeytana Uymak

Geçtiğimiz günlerde, herkes gibi ben de Metro Turizm otobüsünde yaşanan olayı şaşkınlıkla takip ettim. Anlamaya ve anlamlandırmaya çalıştım. Yaşanan durum salt bir sapkınlık olmadığı gibi, sosyal psikoloji ya da başka bir disiplinin bakış açısı ile açıklamak da kolay değil. Olaya ülkemiz açısından bütün olarak baktığımızda tamamen “sürreal”.

Türkiye’nin giderek bilinç dışılaşmasının ve insan olmaya dair aklın, mantığın yerini bilinç dışına terk etmesinin, otobüs muavininde hayat bulan bir izdüşümü esasında... Bilinç Türkiye’de yerini bilinç dışına terk etti ve ilkel beyin, gücü eline geçirdi. Neden mi? Farkındalığa dayanan eğitimi terk ediyoruz artık. Sorgulamayan, korkuya, kalıplara dayanan bir eğitim anlayışına ve sosyal yaşama evriliyoruz. Türkiye ciddi bir “gerçeküstüculük akımı”na kapıldı. Böyle söyleyerek olaya ironik bakmaya çalışıyorum ama, esasında çok acayip, tuhaf ve ürküten bir somut gerçekliğin içindeyiz.

Muavinin otobüste erekte olması, artık ne yaptı ve ne tür bir fanyazy ile zaman geçirdi ise, kadın yolcunun yüzüne boşalması, henüz tecavüz mertebesine çıkamamış bir ilk adımdır. Konuya ilişkin yazma amacım, bir erkeğin kamuya açık bir alanda yaptığı mastürbasyonun arka planını ve bir ileri aşaması olan başka bir cinsel saldırı türü olan tecavüzün dayanağını da açıklamaktır. Kanımca, temel sorun, Türkiye’deki patolojik “hegemonik erkeklik algısı”ndadır.

Hegemonik Erkeklik*

Hegemonik erkeklik; belirli bir kültürel biçimlendirme(yetişim) içerisinde toplumsal olarak desteklenen, yüceltilen, örnek gösterilen, model olan ve uygun/mazur görülen cinsiyet pratiklerinin oluşturduğu bir erkek olma biçimidir. Koşullara, zamana ve kültürel bağlama göre farklılıklar göstermesine karşın, hegemonik erkekliğin temel unsurları değişkenlik göstermez, diğer erkeklikleri/erkekleri etkiler. Bu bağlamda Türkiye’de de “delikanlı adam/harbi delikanlı” kodları ve “at, avrat, silah”

söylemiyle temsil ve tasvir edilen “hegemonik bir erkeklik” bulunmaktadır. Bir başka deyişle, hegemonik erkeklik Türkiye’de, heteroseksüel, kadın ve mülk sahibi olan, sahibi olduğu(!) kadını ve mülkünü koruyacak, gerektiğinde onlar uğruna dövüşecek, geleneksel değerlere bağlı “sözde” aile babalarına tekabül etmektedir. Popüler olarak erkekliğin zirvesi gibi idealize edilen bu tür bir erkeklik kurgusuna dahil olabilmek için “sünnet”, “cinsel deneyim” “askerlik”, “iş” ve “evlilik” gibi erkekler tarafından geçirilmesi zorunlu olan bazı aşamalar/duyaklar vardır.

Türkiye’de erkeklerin nasıl “adam” edildikleri, adam olmak için nasıl ezildikleri, zorlu sınavlar içinde sıkışarak içlerinde büyüttükleri korkudan nasıl bir şiddet çıkardıkları, şiddet uygulamayı nasıl öğrendikleri ve hangi mekanizma ve dinamiklerin bu

süreçte rol oynadığı çok bilinmeyenli bir denklemdir. Çünkü Türkiye’de erkeklik, kadınlığa kıyasla daha az tartışılan, daha az görünür, hakkında gerek akademide gerek toplumsal hayatta belki de hiç konuşulmayan, üzerinde fazla kafa yorulmayan bir iktidar türüdür. Erkekliği ve ürettiği iktidarın erkek ve kadın bireylerin ilişkilerini düzenleyen yönetici mantığının cinsiyet sorunlarının temelini oluşturduğu söylenir. Ve böyle iddia eden araştırmacılar/yazarlar, kadın aktivistler ile STKlar, öncelikle müdahale edilmesi ve değişmesi gereken erkeklik ve bu yapının büyük çoğunlukla gönüllü taşıyıcısı olan erkekler olduğunu vurgularlar.

Öncelikle üzerinde durmamız gereken; hegemonik erkekliğin ataerkil toplumda, erkeklerin yücelt-

tiği bir yaşam alanı olduğudur. Kadınların bu alan içerisindeki yaşamda çok büyük rolleri ve katılımları vardır. Kadınlar, anne olarak kültürleme sürecinin başat aktörleridir. Kimi kilit noktalar da en güçlü ve geçerli ataerkil zihniyeti taşıyarak erkekler üzerinde baskı kuranlar da kadınlardır. Böylece erkeğin yaşamını etkileme güçleri vardır. Ancak bu, yine de ataerkilliğin asıl sahiplerinin hegemonik erkekler olduğu gerçeğini değiştirmez. Bu ataerkil yapıda kadınlar ve erkekler arasında kimi zaman uzlaşılan, kimi zaman da karşı koyulan, çeşitli çatışmalar, pazarlıklar yaşanır.

Alışlagelenin aksine, erkek egemen toplumlar anneden öğrenmeyen toplumlardır. Evet, anneye saygı gösterilir, kutsal ilan edilir ancak, annenin yap dediği yapılmaz. Çünkü anne olmaya atfedilen özellikler, daha doğrusu dişil değerler, örneğin karşılık beklemezsizin bakıp, beslemek, sevmek, ailenin yaşamının, ilişkilerinin

düzenlenmesi ile ilgilenmek, çatışmacı ve rekabetçi değil alttan alan, boyun eğen uzlaşmacı yaklaşım gibi özellikler erkeklerin yapmaması gereken boş duygusallıklardır. Dişil değerler; başkasının yaşamından sorumlu olma, şefkatli, ilgili, duyarlı olma, birlikte yaşama normlarını muhafaza etme ve diğer genç kadınlara aktarma gibi görevlere dayanan toplumsal değerlerdir.

Ataerkillik, “erkeklik” olgusu ile ortaya çıkmıştır ve bu olguyu yok ettiğiniz anda ataerkil yapı ve sistem çöker. Burada bahsettiğimiz biyolojik anlamdaki erkeklik değildir. Hem kadınlara hem de erkeklere empoze edilen, uyum sağlamaları dayatılan, içselleştirmeleri beklenen katı eril değerlere dayalı ataerkil hegemonik erkekliktir. Ataerkillik bu anlamda, kendi devamlılığı için hegemonik erkekliğe, hegemonik erkeklik de ataerkilliğe muhtaçtır.

Alışlagelenin aksine, erkek egemen toplumlar anneden öğrenmeyen toplumlardır. Evet, anneye saygı gösterilir, kutsal ilan edilir ancak, annenin yap dediği yapılmaz.

Erken Yaş Gücsüzlüğü

Erkek çocuklar kadınların/an-nelerinin yörüngesinden ayrılıp, yetişkin erkeklerin dünyasına adım attıklarında çaylak ya da acemi erler gibi, bu yeni dünyanın kuralları ve erkekler arasındaki hiyer-arşi ile yüz yüze gelirler. Ve neredeyse tüm yaşamları, bu yeter-sizliği aşmaya çalışmakla geçer. Aşamayanlar, za-yıflıklarını başkalarına day-atarak hafifletm-eye çalışırlar. Bu esnada da, çok rahat sertliğe ve şid-dete başvurmaktadırlar. Literatürde "erken yaş güc-süzlüğü" denen bu durum, erkek çocuklara başta babalar olmak üzere diğer yetişkin erkekler tarafından sürekli hatırlatılır. Ba-balara karşı olan olumsuz düşüncelerin ve soğukluğun kay-nağı da budur. Ataerkil sistemde özel alanda yaşanan gücsüzlük duygusu, kamusal alana da taşınır. Erkekler çalışma yaşamlarında ve dahil oldukları toplumsal ağlarda gücsüzlüklerini hissederek, bun-dan kurtulmaya çalışırlar.

Sevgili okur, çok uzattım farkın-dayım. Ancak erkeklik çok boyutlu ve çok yönlü bir olgu. Sınıfla, et-nisiteyle, yaşam biçimiyle, cinsel yönelimle, yaşla, dinle, inançla vb. pek çok psiko-sosyal olguyla etk-ileşim içerisinde. Aynı zamanda erkeklik, ataerkilliğin devamlılığı açısından erkekler tarafından kuru-lan hiyerarşik düzenin de bir yansı-ması. Ayrıca bu hiyerarşinin ve ataerkillikle var olan kültürel, ide-olojik, dilsel ve siyasal olguların de-vamı için de oluşturulan bir biçimlenmedir. Bir kurgudur. Bugün içinden geçtiğimiz çağda, hegemonik erkekliğin en önemli ayırt edici özelliği heteroseksüel oluşudur. Bir kadın ne kadar zeki ya da başarılı olursa olsun, beyaz çarşafar arasında erkek dergilerine poz verebilecek çekicilikte bir biskolatta erkeğini hayal eder. Neredeyse tamamı erkekler tarafın-dan finanse edilen reklamlar, yük-sek tirajlı gazete ve dergilerin kadın sayfaları, sabah programları ve diziler, hem çekicilik hem de toplumsal roller açısından abartılmış bir kadınlığı ve erkekliği ön plana çıkarırlar. Ancak hege-monik erkekliğin özellikleri burada da değişmez. Bir toplumda day-atılan toplumsal cinsiyet(ler)i yön-

lendirmede (kadın ve erkek olmaya dair algıları etkilemede) en etkili olanların reklamcılar, psikiyatristler, politikacılar ve din adamları olduğunu bilinmektedir.*

"Erkek" olmak, "kadınlık" içerisinde tanımlanan insanla ilgili her tür gerçekliğin, duygunun, davranışın, değer in toptan reddine dayanır.

"Kadınısı" olarak tanımlanan hiçbir harekete ve özelliğe hoşgörü ve izin yoktur; bu şekilde tanımlananlar genelde "eşcinsel" ya da "efemine" olarak etiketlenirler. Bizim ülkemizde olan ise, erkeklik algısının, kadın-lar üzerinden yaratılması ve tanımlanması zaten sorunlu iken, bir de buna patolojik erkeklik al-gısının eklenmiş olmasıdır.

Kadınlık rolleri ve kadınların toplumsal konumlandırılması üz-erinden yaratılan "erkeklik", pa-tolojik bir ego ile var olmaktadır. Ayrıca Türkiye'de hegemonik erkek-lik, kendi içinde güç düzeyleri barındırmaktadır. Kimi tecavüz ede-cek, taciz ve şiddet gösterecek kadar güçlü, kimi de ancak bir kadının orasına burasına boşalacak kadar cesaretlidir. Bu farklı erkeklik gücü kategorilerinin, kendi ar-alarında kadınlara olduğu gibi, farklı erkekliklere hükmetme düzey-leri de değişiklik göstermektedir.

"Biat" olarak adlandırılan ve kültür-leşme yolunda olan "hal" ise, bunun erkekler arasındaki görünür-lüğüdür. Erkeklikle ilgili güç ve kendine güven, egoyu beslemekte-dir. Dolayısı ile bu türden bir hege-monik erkeklik algısı, tecavüzü ya da tacizi kendini tamamlanmış his-setmek, psikik güvenliğini korumak amacı ile doğal olarak kullanır. "Şeytana uydum" sözünün ardın-daki gerçek de budur esasında.

Şeytan dediği, kendi egosu ile bir-leşen, erkek olmaya dair daha ileri düzeydeki bir güce erişme ve bu gücü koruma arzusudur.

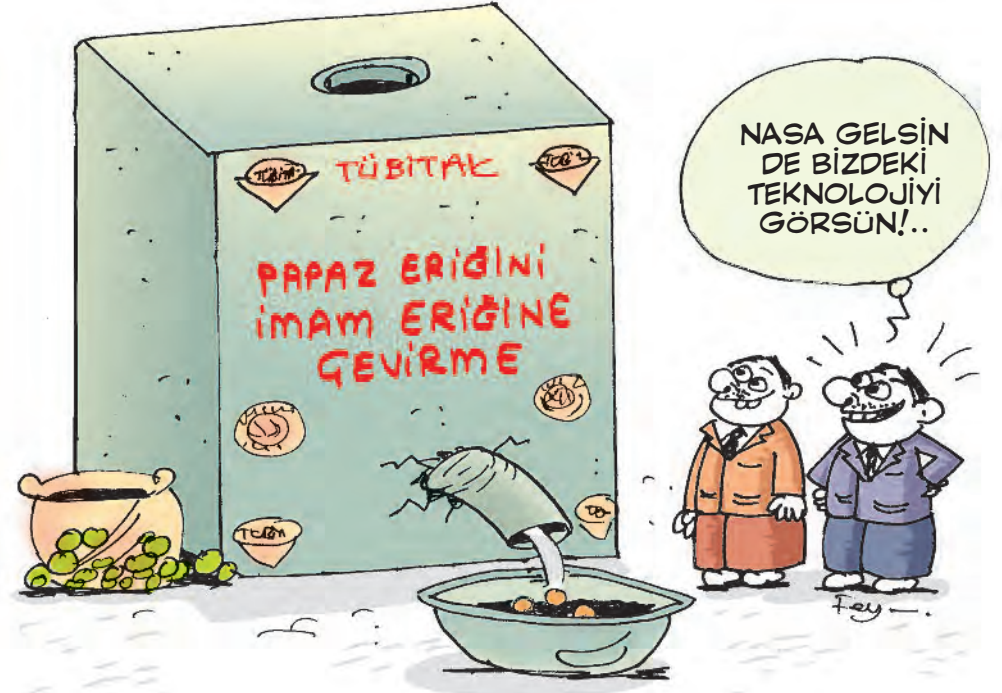
Olay bundan ibaret arkadaşlar. Haa!! bunu güdüleyen faktörler yok mu? Tabii ki var. O da, rol modeller ve yetersiz, sorunlu ya da hiç yaşanmayan cinsellik ve cinsel yaşamdır...

* Connell, R. W. (2005) "Hegemonic masculinity: rethinking the concept" Gender & Society 19 (6) : 829-859.

** Wedgwood, N. (2009) "Connell's theory of masculinity - its origins and influences on the study of gender" Journal of Gender Studies, 18(4): 329-339.

BAYAN YANI AKTÜEL

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu "NASA da kim?.. Biz onlardan iyiyiz" dedi...

• "Boşanma Komisyonu" raporu Meclis Başkanlığı'na sunuldu... Raporda tecavüze uğramış çocuk ve kadınları tecavüzcüsüyle evlendirip 5 yıl izlemek gibi akıl dışı maddeler var...

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğun Anabilim Dalı öğretim üyesi Fahri Öçer "Kadınların görevi erkekleri doğrup yetiştirmek" dedi...

SİZE DE OLUYOR MU?

İPEK ÖZSÜSLÜ

AA TELEFONUM MU TİTRİYOR?!

YOOO ÇALMAMIŞ !!

AA KARNIM GURULDUYORMUŞ..PAZI 'YA GİDEYİM DE YEMEK YİYİYİM..

ÇIKIP HAVA ALAYIM BİRAZ..YÜRÜRÜM..

AYAĞA KALKIP PANTOLONUMU ÇEKMEYİ TAMAMLAMAM GEREKİRKEN..

AA INSTAGRAMA BİLDİRİM GELMİŞ..

YARIM SAAT SONRA KENDİMİ ŞÖYLE BULUYORUM..

BU KADIN KİMMİŞ YA?

OHAA FİLTRE YAPICAM DİYE RESMEN ELLERİNİ YOKETMİŞ

Bİ DE FOTOSOP YOK NOFİLTRE YAZMIŞ UTANMADAN..

MAĞAZADA DENEME KABİNİNE YÖNELİYORUM..

KABİNE GİRİNCE O BOL IŞIKLI TUHAF AYN A BENİ KENDİNE ÇEKİYOR..

EVDEKİ AYNADA HİÇ GÖRÜNMEYEN SİYAH NOKTALARIM , NEREDEYSE HÜCRELERİM BEN BURDAYIM DİYE BAĞIRIYOR.. VE 15 DAKİKA SONRA..

HANİMEFENDİ, İYİ MİSİNİZ?

İKİ PARÇA !

BUY-RUN!

AYY İNANMIYORUM SİYAH NOKTALARIMA BAAK...

UZUN YOL OTOBÜSÜNDE
GİDERKEN..SİKICI SAATLER
SONUNDA

UZAKLARDA IŞIKLARI YANAN EVLERİ GÖRÜNCE
İÇİMİ Bİ HÜZÜN KAPLIYO..

ÜHHÜ YEEA NEGZEL
RAHAT EVLERİNDE
OTURUP MIŞL MIŞL
UYUYORLAR..BEN
MANYAK GİBİ
YOLLARDA..

ANNEM MEYVE SEBZELERİ
FAYDALARINA GÖRE
TANIMLAR..BU SEBEPTEN
ADINI UNUTTUĞUM
MEYVELER TANIMADIĞIM
SEBZELER VAR..BİR MUZ
YALNIZCA MUZ DEĞİLDİR..

AL YAVRUM..
POTASYUM
GİRSİN
VÜCUDUNA..

AA ÖZGÜN, DENİZE Mİ
GİRECEKSİN?

EYET

AYIPTIR SÖYLEMESİ AYFON
ALDIĞIMDA KUTUSU
TELEFONDAN ÇOK MUTLU
ETMİŞTİ BENİ..

AA ÖZGÜN ARIYOR..ŞİMDİ
RÜYAMDAYDI..

TRIMM
TRIMM

TRIMM
TRIMM

Bİ GÜN ÇOK
İŞİME
YARAYACAKMIŞ
GİBİ Bİ HİS VAR
İÇİMDE HEYYO!!

İpek

Ars Longa, Vita Brevis*

Melda Onur

Çoğunlukla yaz tatillerinde gelip kaldığımız İstanbul'da, çocukluğuma dair bir kaç sahne sanatı izlemişliğim var. Ama üniversite öncesi öğrenciliğini İstanbul'da yaşamış arkadaşlarım kadar zengin bir kültür-sanat özel tarihimi olmadı. Yine de Anadolu'nun illerinde, ilçelerinde geçen çocukluğumda; okullarla, küçük Anadolu sahneleriyle ayağımıza kadar gelen sanat, eşi benzeri olmaz bir imkandı.

Bir sabah kahvaltısında babamın "Ben ilk kez Hamlet'i Trabzon Lisesi'nde izlemiştim. Ofelya'yı da Aysel Gürel oynuyordu" dediğinde şaşkınlıktan sıcak çayı kocaman yudumlayıp yandığımı daha önce Bayan Yanı okurlarıyla paylaşmıştım. Babamın ta 40'lı yıllarda Hamlet'i - aralarında Aysel Gürel'in de bulunduğu - Trabzon Lisesi öğrencilerinden izlemiş olmasına şaşırmıştım.

Zekiye'den Hürmüz'e

Çocukluğumun en eski ve en eski olduğu için de en görkemli oyunu Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistre'siydi. Burdur'da oturuyorduk. Ev sahiplerimiz, evimizin neredeyse her odasından rahatça izlenebilen yazlık sinemanın da sahipleriydi. O yıllarda film dışında bazen Burdur'a gelen tiyatro grupları veya müzik gruplarının da sahne aldığı da bir yerdi. Birkaç gece/gün oynanan Vatan Yahut Silistre'nin sevdiğinin peşinden asker kılığıyla koşan Zekiye'sini hiç unutmadım. Ve tabii gördüğüm ilk tiyatro ünlüsü Lale Oraloğlu'nu da...

Ablamın bir vesileyle gittiği oyunları anlatışını dinlerdim. Çocukluğunda İstanbul'da bir Rus buz revüsü izlemiş. Yıllarca anlattı; seyretmiş kadar oldum. Ama ben nedense hep AKM'de izlemiş olabileceğini düşünmüştüm. Meğer İstanbul Spor Sergi Sarayı'nda izlemiş. "Orası da neresi" diye bir soru gelebilir aklı. Bugün Lütfü Kırdar Kongre Merkezi'nin olduğu yer. Eskiden ağırlıklı olarak Basketbol maçlarının oynandığı, kimi sanatsal etkinliklere de kucak açan bir sıcak atmosferdi. Basketbol maçlarına giderdik ablamla. Kızlara bedavaydı o zamanlar. "Basketbol meraklısı mısınız?" diye sorarsanız, o kadar değil, ama Efes'in esip savurduğu yıllarda hepimiz Efes'i tutardık. Bir de o yıllarda -kronik rakip- Yunanistan ile özellikle Balkan Şampiyonası maçları çok hararetle geçerdi. O gazla bizler de birer basketbol izleyicisi olmuştuk. Yani Türkiye Basketbol'u "uh-ah dev adam 12 dev adam"dan da önce 1981'de kupa kaldırdığımızda sevdi.

Ankara Devlet Tiyatrosu Sahnesi'nde

izlediği Ayten Gökçer'den Bağdat Hatun'un görkemini de yılarca anlattı ablam. Öyle anlattı ki, Ayten Gökçer'i mutlaka sahnede izlemeliydim. Yıllar sonra ilk kez Ayten Gökçer'i Yedi Kocalı Hürmüz olarak yakılarak yok edilen Şan Tiyatrosu'nda izledim. Ve daha nice oyunları... Bugün "çakma marka" haline getirilmeye, plastikleştirilmeye çalışılan Beyoğlu'nun irili ufaklı tiyatro salonlarında Bird Cage'den, Batı Yaka'sının Hikayesine dek. "Şahları da Vururlar" dan, "İçinden Tramway Geçen Şarkı"ya kadar Ferhangi herşeyi...

Mesela AKM'de oyun izlemek değil, sen...

AKM'ye ilk kez, üniversiteye yeni başladığımda bir hafta sonu konferans için gittiğimi hatırlıyorum. Öncesi yok ga-

liba... Sonrası ise biriktirilen harçlıklar ve koca sınıftan süzülen arkadaşlıklarla hafta sonlarının en keyifli etkinliği oldu. Çok sık değilse bile bazen. Aramızdan bir kişi önce gider biletleri organize ederdi. Para hesabıyla aram olmadığı ve illa ki açığım çıkacağı için üzerime hiç almadım bu işi. AKM önünde hem arkadaş hem de izlenecek oyun beklemenin heyecanını yaşayan bilir. Hem sonra AKM, başka buluşmaların da nirengi noktasıydı. İlla ki AKM içinde bir oyuna gitmeseniz de, beklerken sizi soğuktan koruyan, içine alan bir mekandı. AKM'den çıkışın ardından İnci Pastanesi ilk duraktı. Bazen Şampiyon Kokoreç de ilk durak olabilirdi. Herkes profiterölü tercih ederdi ama benim favorim uludağ oldu hep. Eve erken gitme sorunu olmayanlar (o zaman öyleydi) Emek Sineması'nda film izleme organizasyonu da yaparlardı.

Evet, o yıllarda tiyatroya gitmek bir toplu seans gibiydi. Biletlerin önceden alınması, "ben de ben de..." diye artan grup, tiyatro önü buluşma, tiyatro sonrası sevilen sahnelerin tekrarlanıp, profiterol eşliğinde gülüşülmesi, bir sonraki gidilecek oyunun tartışılması ve yeni bir programa kadar evlere dağılma.

"Yani mesele sadece AKM'de oyun izlemek değil sen anlamadın mı" diye bağırmak...

4.157.440 koltuk

26 Mayıs günü BeyoğluFest kapsamında bir grup sanatçı, kent aktivisti, parti örgütümüzden dostlarla Beyoğlu'nda senelerce sanata hizmet etmiş olan Mummer Karaca tiyatrosunun yok edilmesine tepki olarak bir basın açıklamasına katıldık. Ardından da yine yal-

"Yani mesele sadece AKM'de oyun izlemek değil sen anlamadın mı" diye bağırmak...

nızca İstanbul'da yaşamayı değil, aynı zamanda İstanbul'u yaşamayı seçmiş herkesin hiç olmazsa 1 kez 1 oyun izlemiş olabileceğini düşündüğüm Ses Tiyatrosu'nda bir panel-foruma katıldık.

"AKM'nin tarihi üzerinden kültür politikaları" konulu forum, gerek panelistleri gerekse az sayıda da olsa dinleyici kitlesinin katılımı ve görüş paylaşımı açısından çok nitelikliydi. Devlet Tiyatroları Eski Genel Müdürü Yücel Erten'in verdiği bilgilere dayanarak, bakınız kişi başına yok edilen kültür sanat sayısı:

AKM'de en son oyun 31 Mayıs 2008 tarihinde oynanmış. Yani tamı tamına 8 yıldır kapalı durumda. Bunun da gösteri günü/sezonu karşılığı tekebül ettiği gün sayısı 1792. AKM tüm salonlarıyla günlük 2320 koltuk kapasitesine sahip. Çarptığımızda tam 4 milyon 157 bin 440 koltuk ediyor. Yani 4 milyon 157 bin 440 çocuk, öğrenci, kadın,

erkek yaşlı Taksim'in ortasında kültür ve sanattan mahrum bırakıldı. Ve çocuk olanlar Ensar'a teslim edildi.

Panel-forumun moderatörlüğünü üstlenen tiyatro sanatçısı Orhan Aydın'ın ifadelerine göre, AKM'nin koltuklarından teknik teçhizatına, hepsi talan edilmiş, hurdacılara, antikacılara el altından satılmış durumda. AKM'nin sahne spotlarına, TV dizilerine teknik ekipman temin eden malzemecilerde rastlamak mümkün. Tabii bir de ödenip nereye gittiği bilinmeyen paralar var. İstanbul Kültür Başkenti 2010 bütçesinden 86 milyon TL ve Sabancı'ların ödeyip de hesabını sormaya korktukları 64 milyon TL var.

Amcam'a...

Bu ay Gezi Direnişinin 3. yılı... 27 Mayıs'la başlayıp 31 Mayıs'la şiddetlenen saldırıların öncesini hatırlarsanız, AKM'nin yok edilmesine çabalarına, Emek Sineması'na, İnci Pastanesi'ne saldırılara ulaşacaksınız. Tabii ki bunlar tek başına değil. Ancak "Mesele yalnızca 1 ağaç değil sen anlamadın mı" cümlesinde darbe çıkarmaya çalışan taş kafa zihniyetin, yukarıda anlattığımız bir gençliği, bir üniversiteliği yaşamamış olduğu muhakkak. Yalnızca rant değil, yaşamadığı için nefret ettiği bir yaşam tarzına saldırmak da vardı Gezi'nin insanlarına saldırışında. Bir Akdeniz ülkesine yaraşan sokakaklara taşmıslığa karşı bir düşmanlık, içki içeni hedef gösterme, kadının yaşamına, evliliğine, doğurma şekline, çocuk sayısına karışma vardı. İnsanları evlerinden, mahallelerinden, ilk adım attığı, ilk salıncak kurduğu, ilk okula gittiği, ilk aşık olduğu, ilk kazandığı parayla alışveriş ettiği sokağından, mahallesinden göndermek vardı.

Bunlaraydı isyan, birkaç ağacın gölgesinde huzur bulan...

28 Mayıs Cumartesi sabahı klasik aile kahvaltılarımızda, ablamla AKM'de ilk neyi seyrettik, ilk ne zaman gittik yaşırtırmamacası yaparken, babam yine konuya ayrı yerden dalıp "AKM'nin tarihi ile ilgili bilgileri amcana sor, AKM'nin mimarlarından" dedi. Yıkılmasın diye eylemlerine katıldığım, bir sürü basın açıklamasında bulunduğum ve son olarak paneline katıldığım AKM'nin proje yapımı sırasında çalışan genç mimarlardan birinin de amcam Tacettin Onur olduğunu hiç bilmiyordum. Bu ayıp da bana yeterdi.

Bu yazı da sana olsun amcamım, buradan Stuttgart'a... Sağlıcakla kal.

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

• Haziran direnişinin 3. yılını doldurmuş bulunmaktayız. Tarihi “h.ö.” ve “h.s.” diye yazsak yeridir. Zira rahatlıkla söylenebilir ki, bizler için zaman **Hazirandan önce** ve **Hazirandan sonra** olmak üzere ikiye ayrıldı. Ruhlarımız artık Hazirandan önceki masumiyetini taşıyor. Haziranda düşen gençler gibi, masumiyetimiz de bir Haziran Parkında uyur şimdi...

• Gezi'ye desteği ve muhalif duruşuyla bilinen **Mimarlar Odası**, Gezi'nin yıldönümünde kaymakamın emriyle tahliye edildi. Tahile, kapıların kırılmasıyla başladı. Bütün her şeyi bir kenara koydum, inan olsun ki koydum, şu ülkede kırmadan dökmeyen başlayamaz mı herhangi bir hadise?

• Maden işçileri grevde. Kimileri açlığa yattılar. Grevleri bölünmesin diye, madenin girişini içeriden uçurdular. Böylesine direnen işçilere vali, “işgalciler” dedi. İşgal ettikleri, hayatlarını kiraya verip bi ömür kararttıkları kömür dehlizleri midir? “Ölüm aşağıda bir ihtimaldir, ama yukarıda kesindir” diyen madenciler, etse etse kendi hayatlarını ve emeklerinin karşılığını işgal ederler.

• Milletimizin meclisi, 6 milyon seçmenine dokunmaya hazırlanıyor; açıkça hiçbir suça bulaşmışlığı tespit edilememiş milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırarak Türkiye’de seçimin formaliteden ibaret olduğunu kanıtlayan bir diğer hadise daha.

• Ahmet Hoca da gitti... “Ekoseli güç çeketi” de böylece **Binali**

Yıldırım’a geçti. Koca kabine, sanki seçim olmuşçasına bir anda değişiverdi. Düşük profilli kabine hayırlı olsun bakalım. Bu profiller fırtınaya yağmura dayanabilecek mi görecekiz.

• Bir de şey var biliyorsunuz; “**gelişmeleri kaygıyla izliyoruz**”... Mesela Batı öyle diyor bu kabine değişikliği için. “**Saray darbesi**” falan da diyorlar. Çekirdek de vereyim mi ya, izlerken çitlersiniz?

• TBMM tutanaklarına “senin kichini skerim” gibi asabi çıkışlardan sonra, entellektüellik barındıran şöyle bir cümle de işlendi: “**Oscar Wilde milli mi?**” Ben buradan dosdoğru varlık felsefesine geçmek istiyorum ve o ilk soruyu sormak istiyorum büyük harflerle: “**NEDEN?**”

• Neden? Yani, öyle genel olarak, neden?

• Can Dündar, dava çıkışı silahlı

saldırıya uğradı. Ancak saldırganın adeta bir “saldırmayan” gibi sükunetle teslim oluşu ve de polisin “ya abi

alınmıyorsun di mi mecbur alıcaz seni” tavrı falan kayda geçti. Bir de **Dilek Dündar**’ın gözü karalığı... Sadece bize değil, tüm dünyaya bir **kadın tavrı** gerek artık, vaktidir.

• Cumhurbaşkanımız **Kut’ül Amare** kutlamalarında, “**Türk bir ırk değil, tüm Müslümanları ifade eder**” dediler. Aboo... Hadise büyüyor galiba, durun bakalım gelecek sezonda neler olacak...

• Cumhurbaşkanımız ayrıca, “**Müslüman aile doğum kontrolü yapamaz, kimse Allah’ın işine karışamaz**” da dediler. Müslüman aile, kürtaj da yapamıyor örneğin gene cumhurbaşkanımıza göre. Ama misal tüp bebek yapabiliyor; o konuda Allah’ın işine karışabiliyor. Ya da modern ve bilimsel tıbbın tüm imkanlarından yararlanıp kanser tedavisi görebiliyor. Müslüman, ölümünü geciktirebiliyor; hatta doğmayacak çocuğu doğurtabiliyor. Ameliyatlar, operasyonlar da ok. Ama iş kürtaja ya da doğum kontrolüne gelince bir anda kırmızı çizgi çekiliveriyor. Napıyoruz yani, “tıbbın iyi yanları”nı mı alıyoruz?

• Ya zaten doğum kontrolünü ateistlerle zerdüşter yapıyor boşverin siz...

• İstanbul’un fethinin 500 küsürüncü yıldönümünü de kutladık. Şehir 500 yıldır bizde, ama görgüsüz gibi hala “**nası koyduk ama**” kafasıyla kutlama yapıyoruz. Ayıp lan, ya gerçekten ayıp.

• Roma’da bir yerlerde hala “**İstanbul’u geri alıcaz Theoden, biraz daha şarap dök nihohaha**” nidalarıyla saldırı planları yapıldığını sanan bir nüfus var bence memleketimizde. Bir kısım nüfusun da İstanbul’un kimden alındığını ve fethin tarihsel olarak ne gibi sonuçları olduğunu bilmediği görüşündeyim. Amaan canım, **yeddin deden ceddin baban** çaldıktan sonra değil mi... **Oturmaya mı geldik.**

• Temelde devletçi bir insan değilim, ama bir devletin kendi zaferlerini ve bayramlarını bırakıp küllerinden doğduğu ve tarihe karışmış bir başka devletin zaferlerini sanki daha dün yaşanmış coşkusıyla kutlamasını dev bir **mantık hatası** olarak görüyorum. “**Ya bu cumhuriyet size n’etti?**” diye sorasım geliyor ha.

• Ecnebler **vintage** deyince 50’lilerin otomobillerine binip **greaser** tarzı kılıklarla **rock n’roll** dinlemeyi anlıyorlar; biz yeniçeriler gibi giyinip Kut’ül Amare falan kutluyoruz. Nasıl bir **bug’a** yakalandıysak artık...

• AKP’li kadınlar, Eskişehir’de “**külliyede tango istemiyoruz**” diye eylem yaptılar; **Odunpazarı Belediyesi** tarafından **Kurşunlu Külliyesi**’nde düzenlenen tango gösterisi nedeniyle. AKP’li kadınlar, hiçbir

aksoyezgi@gmail.com

Ezgi Aksoy

yerde “**Ensar Vakfı’nda tecavüz istemiyoruz**” diye eylem yapmadılar ama. Ne diyelim; günün sonunda kim olduğumuzu ve nerede durduğumuzu “**hassasiyetlerimiz**” belirliyor.

• Kartal’daki **İMKB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi**’nde okuyan bazı öğrencilerin ifadelerine göre, kız öğrencilere baba ve erkek kardeşlerinden uzak durmaları tavsiye ediliyormuş ve de “**erkekleri tahrik etmek için mi dar pantolon giyiyorsunuz?**” gibi sorular soruluyormuş. Kadınlardan çok korkuyorsunuz biliyoruz. Aklınız çıkıyor kadınların akıllısından, bağımsızından, özgüründen ve birey olabilmisinden. Ama öğreneceksiniz er ya da geç: **Kadınlar kimseye ait değildir!**

• Ben eğer erkek olsaydım, her gördüğü kadına halle-nen aciz birer seks makinesi gibi sunulmaktan son derece rahatsız olurdum. Ama kadın olduğum için, varlık sebebi erkekleri tahrik etmek ve fırt çocuk çıkarmak olan bir canlıya indirgenmiş olmamın verdiği rahatsızlıkla mücadele etmekteyim.

• **TÜBİTAK**, 350 bin liralık bir proje ile işlenmiş et ürünlerinde domuz eti kullanılıp kullanılmadığını bulan bir test icat etmiş. Yahu bu nasıl bir paranoyadır yıllardır anlamıyorum. Ecneblerin domuz eti yedirerek Müslümanları içten çökmek gibi bir planı yok, anlayın bunu artık. Allah aşkına adeta bir “**villain**” gibi işlenmiş ete domuz eti karıştırmaya niyet edecek “**evil**”likte bir insan evladı var diyelim memlekette, yahu domuzu nereden bulacak be canım TÜBİTAKçığım? Allahım aklıma mukayyet ol.

• TÜBİTAK’a proje önerim: Allah’ın aklımıza mukayyet olup olmadığını test eden bir şey geliştirsinler pls.

• Tabiat Tarihi Müzesi’ndeki **evrim** bölümü, tadilat gerekçe edilerek kaldırılmış. 21. yüzyılda bilim dünyasının “**sadece DNA haritası bile evrimin kanıtıdır**” sözleri dahi kar etmiyor demek; bazılarımız tek hücreli canlı oldukları dönemin özlemiyi yapıp tutuşuyorlar.

• Büyüyünce ne olacaksın yavrum? / **Neanderthal olacağım öğrtmenim...**

• Bir “doktor”, eşcinsel hastasının fotoğrafını çekip sergiliyor sosyal medya hesabında. Yetmiyor, nefret söylemini sürdürüyor, eşcinsellerin sapıklıklarından ve “hasta”lıklarından dem vuruyor. Bilim tahsil etmiş insanların ayrımcılığa ve nefret söylemine elinde tuzlukla böylesine koşturması hiç hayra alamet değil. Zorla mı doktor ettiler sizi beyefendi? Göz kapaklarınızı bantlayıp öğrenene kadar tıp kitaplarına mı baktırdılar?

• Bir başka doktor, **Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fahri Öçer**; “Kadınlar kusura bakmasın. Moliere’in, Mozart’ın, Da Vinci’nin, Rembrandt’nın, İttri’nin, İbni Sina’nın, Rafaelo’nun kadın versiyonu var mı? Yok. Olamaz! Kadının görevi erkekleri doğurup yetiştirmektir.” buyurmuşlar. TÜBİTAK, yolla

makineyi bi ölçelim bakalım Allah akı-
ma mukayyet mi?

• Bu profösör kişisi,
Mozart'ın ya da Da
Vinci'nin yaşadığı dönem-
de neden kadın müzis-
yenler ya da ressamlar
olmadığını bilmiyorsa,
ben kendisine açıklaya-
rak zaman kaybetmek
istemiyorum.

• Bana kalırsa nefret suçu
işleyen, ayrımcılık yapan ve var-
lığı nefretten ibaret olan kişilerin
polis, öğretmen ve doktor olmaları illegal
olmalı.

• Ülkeye girerken kapıda şöyle yazma-
lı: **“Türkiye'ye hoşgeldiniz. Önyargı ve nef-
ret ihtiva eder, alışıık olmayanların gerekli
tedbirleri alması önerilir.”**

• Bu ülkeyi neresinden tutacağız bilmi-
yorum. Bağız profesörler “ben cahil halk
seviyorum” fantezileriyle coşarken, muh-
tarlar da **Muhtar Akademisi**'nden mezun
olup kep attılar. Pek mantıklı şeyler
olmuyor gibi, ama aslında dikkatlice
incelendiğinde **kendi içinde tutarlı bir
mikro-evren** olduğumuz hemen anlaşılı-
yor.

• Sanıyorum akıl sağlığı hastanelerin-
de tedavi gören pek çok hasta salınsa,
aramıza karışır giderler. Hiç yabancılık
çekeceklerini zannetmiyorum.

• Nizip mülteci kampında 30 çocuğa
tecavüz edildiği ortaya çıktı. Vali, “evet
doğru ama neden haber yaptınız” deme-

**“Çekin
gardaşım çekin,
hep erkekler mi
öldürecek? Bir de
karı öldürsün. O beni
öldürecekti ben
öldürdüm.”**

ye getirdi. Memleketimizde yaşanan pek
çok olay karşısında artık söz möz
kalmadı bende, bitti. O neden-
le gündeme karşı tavrım:

**Anlıyorum, ama konuşamı-
yorum.**

• 13 yaşındaki çocuk,
hırsızlık için girdiği villada
mum yakıp şarap içmiş.
Medya bu hadiseyi **“roman-
tik hırsız”** olarak gördü. 13
yaşında hırsızlık yapmak

zorunda kalan bir çocuğun dizi-
lerde gördüğü bir “sahneyi” merak
etmesindeki acıyı ise görmedi. Hayatı,
hırsızlık için girdiği lüks evlerde tecrübe
etmeye çalışan çocukların ahının bile
yakamadığı bu dünyanın neresini tutsak
elimizde kalır. Biz, yok olmaya mahkum
bir kavimiz bunun ötesi yok. Kimse boşu-
na kıvrımasın.

• **Yeni Türkiye'nin sanata bakışı ekte-
dir:** Devlet Tiyatroları Genel Müdür Vekili
Nejat Birecik ile İstanbul DT Müdürü
Zafer Kayaokay, UNESCO'nun daveti ile

Hırvat Tiyatro Festivali'ne
katılmak üzere
Hırvatistan'a gitmişler. Tüm
masrafları UNESCO tarafın-
dan karşılanan ikili, festivali sallamadık-
ları gibi, bir de rehber talep edip
Hırvatistan'daki süreyi turistik faaliyetler-
de geçirmek istemişler.

• Zonguldak'ta paralel yapı operasyo-
nunda pastaneye de **kayyum** atandı. Bizi
espri anlayışımızdan vuruyorlar arkadaş-

lar; şakasını yaptığımız şeyleri bir bir ger-
çekleştirerek moralimizi bozmak niyetin-
deler. Dikkatli olmalıys...

• Ordu'da Semra Ö, kocasını öldürtük-
ten sonra tutuklanmış ve kendisini kayda
alan gazetecilerle:

**“Çekin gardaşım
çekin, hep erkekler
mi öldürecek? Bir
de karı öldürsün. O
beni öldürecekti
ben öldürdüm.”**
demisti. Bir **Çilem**
daha. Bu kez 60
yaşında. Devletin
sistemli kadın şid-
detini teşvik ettiği

bir ülkede, şiddet gören kadınların nefsi
müdafadan başka başvuracak kapıları
mı var?

• Sabah Gazetesi, kendine yaraşır bir
manşetle daha kayda geçti. **İŞİD**'in
**Suriye'nin
Lazkiye, Ceble
ve Tartus**

kentlerinde
yaptığı bom-
balı saldırılar
sonucu
100'den fazla
sivilin ölmesi-
ne dair haberi coşkuyla **“Esad'ın kalesi
yıkılıyor”** başlığıyla gördü. Ortadoğu'da
bir şeyler yıkılıyor, orası kesin. Ocaklar
sönüyor, gencecik fidanlar mezsarsız ölü-
yor. Ne tuhaf... Tüm bunlar yaklaşık 5 bin

yıllık **“medeniyetler beşiği”** Ortadoğu'da
oluyor. Demek o ki insanlık, kurulduğu
yerden yokuluyor. Dinleyin. Bu çatırtılar,
bu yıkım, insanlığın kalesinin düşüşünün
sesidir. **“Kimileri öldü, kimileri öldürdü,
kimileri seyre baktı”** diye yazacaklar
bizim için. Bu acı toprağın üç cümlelik
özetini çıkaracaklar.

• Berkin Elvan'ı adeta şeytan
gibi resmeden **Misvak**, kendini
mizah dergisi sanıyor. Oysa bildi-
ğin nefret söyleminin kağıda
dökülmüş hali. Polis fişegiyle
vurulmuş ve 13 kilo gömülmüş bir
çocuğun hatırası asla peşinizi
bırakmayacak bunu böyle bilin.

• İlk **Ramazana** çıkışı **Edirne** müftüsün-
den geldi. Ramazanda lokantaların cam-
larını perdeyle kapatmasını buyurmuş
müftü. Yetmez! Bence Ramazan ayı
boyunca sanki insanlar hiç yemek yemi-
yormuş gibi davranalım. Tıpkı insanlar
sanki hiç sevişmiyormuş gibi davrandığı-
mız gibi.

• Stephen Hawking, **“evreni
çözdüm, Trump'ı çözemedim”**
 demiş. Demek ki buralara yolun
düşse hepten **error** vereceksin.

• Malum yaz kapıda. Seyahat
mevsimi. Yolculuğa çıkarken
mümkünse üstünüze boşalma-
yacak muavinler barındıran fir-
maları tercih edin. Batı'nın kıs-
kançlıktan çatır çatır çatladığı bu cennet
parçası ülkenin yurttaşları; haydin iyi yol-
culuklar, iyi yazlar...

Görmezden gelin...

Acımasızlık bulutlarından vicdansızlık yağıyor
Sahte tanrıların körlermiş gözleri
İblislerden bile acımasız
Yağmurları bile kırmızı yağdıran
Bitmeyen nefret söylemleri
Yalanlar boğarken gerçekleri...
Görmezden gelin irinleri...

Acılar acılarla yoğrulurken
Ve sahte tanrılar
İnsanların kanlarını emerken
Ve ölümler kanıksanıp
Ötekileştirmeler hiç bitmezken
Ötekinin ötekisi
Ötekinin ötekisi
Ötekilerin kabullenışı
Kabullenişin yitiriler
Döneklerin dönmeleri
Dönüşlerin temelsizlikleri
Yalanlar boğarken gerçekleri...
Görmezden gelin kahredişleri...

Çocuklar ölürken
Kadınlar ölürken
Savaşlar sürüp giderken
Cesetler etten kemikten değil miydi yaşarken?
Silahların gölgesinde
Güneş karalara boyanırken
Hangi anlamın anlamı var ki?
Yaşamsız anlamlar
Ve Anlamsız yaşamlar..
Gerçeği yutan kavramlar
Umursamaz insanlar
Kurşunlardan daha ağır...

Ve insanlar
Tapınanlara dönüşen
Ve insanlık
Yitip gittiğinin bile farkına varılmayan
Yalanlar boğarken gerçekleri...
Görmezden gelin yokedişleri...

Kör gözler oratoryosunda
Duymayan kulakların besteleri
Kana bulanmış ezgileri dile getirirken
Sen duymayınca
Ben duymayınca
Siz duymayınca
Kandan arınmıyor
Özgürlükler adına
Barış adına
Refah adına
İnanç uğruna
Bom bom bombalar...
Ve sen susunca
Ve ben susunca
Ve biz susunca
Zebaniler dünyayı ele geçiriyor
Zebaniler dünyasında
Tapınan tapınana
Tapınaklarda tam tamlar...

Duymamanın rahatlığı
Görmezden gelmenin konforu
Televizyonla uyuşmanın gevşekliği
Sizi umarsızlaştırdıkça
Susmak suç ortaklığı oluyor
Renkler siyah artık
Çicekler kokusuz
Kadınlar kahkahasız

Ölüme öykünen yaşam
Tizlerde yok olan sesler...
Yalanlar boğarken gerçekleri...
Görmezden gelin seslenişleri

Kendinize yalan söylemeye
Birbirinizi ikna etmeye
Aynılaşmaya
İnkâr etmeye
İnanmaya
Ve görmezden gelmeye
Yaşamadan yaşamaya
Uyuşmaya
Uyuştukça yok olmaya
Kendinizi kandırmaya devam edin

Yankılanan insan sesleri
Yalanlarınız o kadar aynı ki...
Aşagılık kompleksiniz
Bitmeyen nefretiniz
Sahte tanrılarınız
Olmayan vicdanlarınız
Acılar acılarla yoğrulurken
Hiçlik hiçliğinden utanırken
Hiçbir şey değişmeyecek

Ve ölüm
Ve acı
Ve gerçekler
Hep görmezden gelinecek
Yalanlar boğarken gerçekleri...
Hiç bir şeyi anlayamayacaksınız...
Anlayamazsınız...
Anlayışsızsınız
Anlamsızsınız....

meltem@meltemarikan.com

**Meltem
Arıkan**

YAZAN: YUDUM İÇİMSU BERRAKŞELELE

Semiramis Paça Turşucu

Semiramis hanımciğim, inanki benim donlarım bile senin şortundan paçalı ahahhay. Beline astığın sifon zincirleri çok havalı. Sanırım siyah çorabının kaçan yerlerini beyaz mat ojeyle kapatmış efsane olmuşsun bebeyim. Yarı nar sulu diğer yarı mango sulu saçların çok havalı.. 10 üzerinden 8.

Feride Islakkek İddaa tüyucusu

Feride Hanımciğim, beyninin sol lobunun yalnızca 4'te 3'ünü koruyabilecek ufaklıktaki şapkını takma-saydın inan hiçbir-şey değişmezdi. Ancak bir adet şakayıkla bingılda-ğın koruman faydalı gibi gibi. Zannımca sabah doğum yapıp ken-dini sokaklara at-mışsın yoksa üzerindeki lohusa lizözünün başka bir açıklaması ola-maz. Aferin çorab giymişin sistit ol-mazsın kolay kolay.

Nurciment Su Renli Ev kızı

Nurcimentciğim Allah mesut bahtı-yar etsin. "Kara ge-liin aman kara geliin aman sumo yarım" şarkısını ge-yirdin aklıma. İslev-sel bir gelinsin. Önündeki üçgen parçaları düğünden sonra pekala şi-mentabla olarak kullanabilirsin. Altta görünen parça sanıyorum gerdek çarşafın. Olsun. Gelin başını geyik boynuzu şek-linde yapman ente-ressan. Sanırım damada bir mesaj var. Mucukus.

Mira Pire
Haşare böcek
ilaçlama şirketi
sahibisi

Miracığım ben haşare olsam seni görünce kaçırdım inan ki, silahlara hiç gerek yok. Elindeki kalaşnikofvari tüfekten anladığım kadarıyla yalnızca bit, böcek değil, her türlü ejderha, iguana, timsah, sırtlan istilalarında da bize bir telefon kadar yakınsın. Yoksa bir perde uzağımızda mı demeliyim? Yoksa ek iş olarak ta suratınla tiyatro perdesi olarak mi hizmet vermektedirsin? Sağ kolundaki alet edevata baktığımda dişçi bu kız ya da tornacı da diyebilirim. Kafamı allak bulak ettin. Bizimle değilsin.

Şahide Paçoğlu
Çorum düşesi - 2016
dünya ip atlama
şampiyonu

Şahideciğim, sanayide yaptırdığın tacın bir efsane. Kırmızı piton derisi çizmelerin ve ve bluzun tam bir uyum içinde yalnız Çorum'un ayazı fenadır çarpar adamı, sırtına dikkat et kuzum. Bileklerindeki aliminyum folyaları dilediğin her yerde, belindeki iple bogduğun tavuklara sarıp fırına veriyor-muşsun gibi bir hisse kapıldım. Hayal dünyam mı çok geniş yoksa haklı mıyım? Şahide, susuyorsun. Birşeyler söyle. Önündeki sarımtırak leke ne ayol. Kusmuk mu?

Onu unutmak mümkün mü? Gezi Parkı ayaklanması sırasında sapanıyla fırtınalar estiren ve bu nedenle 3 ay cezaevinde yatan Emine Cansever ya da bilinen adıyla Sapanlı Teyze ile muhabbet ettik. Gezi'den girdik, ülke gündeminden çıktık. Arkanıza yaslanın ve buyrun okuyun...

“Zenginler aç kalmasını öğrenmeli.”

HEP HALKIN YANINDA DURURUM, SEÇİLMİŞ ADAMLARA GÜVEN OLMAZ

Gezi 3 yaşında. Üç yılda neler değişti hayatınızda?

Hiç bir şey değişmedi sadece daha çok tanıyor gençler. Geçen gün metrodan indim bir kız geldi, “Aaa teyze dedi.” “Evet benim” dedim. Öğrenciler gelip boynuma sarılıyor. Hareketlerime daha çok dikkat ediyorum. Halk beni Gezi önderlerinden biri olarak görüyor. Gezi'den yargılandım ve 3 ay içerde kaldım. Şartlar değişmedi. Benim değişebilmem için şartların değişmesi gerekiyor. Biz bu sistemi nasıl değiştirebiliriz, gücümüz ne? Bunu düşünmeliyiz. Ülkede sisteme adapte olan teslimiyetçi o kadar çok insan var ki.

Milletvekillerinin dokunulmazlığı kalktı. Kaldırın, maaş da vermeyin. Ben bir tane işçi milletvekili görmedim, memur görmedim. Çoğu zaten Milli Türk Talabe Birliği'nden gelmiş. Bunlar devrimci sosyalist insanları katleden kişiler. Bunların bu ülkeye iyi birşey yapacakları yok. Fakirlik dizboyu. Kısaca Gezi'den

buyana olumlu bir değişim olmadı. Baskılar arttı. Hala Gezi meşru mu değil mi diye tartışıyorlar Gezi bir halk ayaklanmasıdır. Meşrudur. İki-üç ağaç olayı değil. Halk yoruldu, cinnet çoğaldı. Toplumun ruh sağlığı yok.

Umutlu muydunuz o zaman?

Umutlanmışım. Bu kadar vilayetten bir tek Bayburt ayaklanmamıştı. Ülke ülke olalı Bayburt kadar

zulümgörmeydi. Bayburt'ta maden işçileri var köylüler var. Sadece milliyetçi zihniyet yetiştirmişler. Nazlı Ilıcak bir açıklamasında 'Bu işi becerse becerse solcular becerir, solcular dışında başkaldırma geleneği yoktur' dedi ya kayyum atandığında. Düne kadar solcuların arkasından yazmadığını bırakmayan bir insan. Şimdi kendine sol diyen kanallarda seyyar bohça gibi geziyor. Neyi anlattığını da anlamıyorum. Fethullah'ı mı savunuyor, devleti mi savunuyor? Çözülmez bir muamma. Zenginler aç kalmasını öğrenmeli.

Emeği unutturdular. İnsanlar bahçede domates yetiştirmeyi unuttu, elbisesini dikmeyi unuttu. Cezvede kahve yapmayı bile unutturdular. Adam metro yaptı diye seviniyor. “Marmaray'ın demirlerini yiyeceksin galiba” dedim. Millet acından geberiyor. Başkası Allah verdi diyor. Ya tabi yukarda Merkez Bankası var. Darphane onlara çalışıyor. Allah yürü ya kulum demiş. Bana neden demiyor? Bana yürü dedi de ben topalladım mı?

Çocukların tecavüzcüleriyle evlendirilmesi üzerine bir yasa çıkarılıyor. Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Hee ne güzel valahi. Bu bünye nasıl kadiracak onu bilmiyoruz. Kendi zihniyetleri de tecavüzcü zihniyet. Bir güvenlikçi anlattı. Günlük nikah kıyıyorlar. Geliyorlar rezidanslara 14 -15 yaşında kızlarla. Fuhuşun adı değişti. Eskiden Demirel vergi rekortmeni diye Manukyan' a ödül vermişti. Bu

sistem zaten hep p.şta p.zevenge ödül verir. Hırsızlık yap fuhuş yap sakın düşünerek gelme kelleni keseriz diyorlar.

Laikliğin Anayasa'dan çıkarılması konusu...

Laiklik olsa ne olur olmasa ne olur. Zihniyet değişmeli. Herşeyi ticarete döktüler. Diyanet işleri hep vardı. Laiklik Olsa da dindarlar ortalığı karıştırıyor olmasa da. Cemaatler laik sistemde çoğalmadı mı, kendine sosyal demokratım diyenler oy

almak için laik sistemin arkasından küfredenlere koşmadı mı? Bu tamamen sistemin yarattığı çıkar ilişkisi. Diyanet herşeye karışıyor. Eskiden yaprakla geziyordu kadınlar o zaman Allah yok muydu? Sonradan mı

muhafazakar oldu. Biz çocukken Alevi diye önümüzü

keseirdi. Şimdi kürtlere saldırıyorlar. Yarın Lazlara saldırırlar. Birgün çerkeslere.. Birgün laikliği atarlar ortaya. Böyle böyle yönetiyorlar ülkeyi. 12 Eylül'den sonra bir sınavda din

Emeği unutturdular. İnsanlar bahçede domates yetiştirmeyi unuttu, elbisesini dikmeyi unuttu.

Adam metro yaptı diye seviniyor. Marmaray'ın demirlerini yiyeceksin galiba dedim. Millet acından geberiyor.

nedir sorusuna "din bir direk-
tir, tutan tutar tutamayandib-
ine düşer" yazan bir öğrenciyi
tutuklamışlardı.

**Hep yolu izliyorsunuz, ne
görüyorsunuz yüzlerde?**

Mutsuzluk görüyorum. Biri
kafaya yıldız bağlamış
biri bıyıkları
aşağıyaya dön-
dermiş. Küçük
Amerika gibi
davranıyorlar.
Sorgulama yok.
Tek kişi dahi
olsan mücadele
etmesini bileceksin.

Kadınlara hep çalışın
derim. Merdiven dahi silseniz
ekmeğiniz elinizde olsun.
Sigara içmek bira içmek
özgürlük değil, kafalar özgür
olacak. Eskiden kayıvalı-
denin yanında konuşma-
zlardı, kaynın gelince önüne
yemek koy derlerdi. Bunun
adına töre, anane derlerdi.
Tecavüzcüsünün çocuğunu
doğurmaya zorluyorlar. De-
vlete asker lazım. Yetiştirme
yurtlarından bir sürü polis
alındı. 1 Mayıs ile ilgili bir
yürüyüş vardı. Sendikanın
önünde bize biber gazı
sıkıldı. Ya sen utanmıyor
musun, işçi çocuğu değil
misin sen dedim polise.
Diğeri; o piç, yurttan gelme
dedi. Ben çok oldum. İnsana
böyle onur kırıcı birşey
söylenmez.

Benim zoruma
gitti böyle
konuşmaları.
Devlet kul-
lanacak tabi,
vatan sağolsun
deyip birini asker ya-
pacak birini polis yapacak.
Tüm dünyada böyledir,
yetiştirme yurtlarındaki
çocuklar işlerine yarar. Ma-
halledede hasta, doğum ya-
parsa ölecek bir kadın için
para topladılar, kürtaj olması
gerekiyormuş. Yarın birgün
yeniden hamile bırakılmaya-
cağı ne meçhul, en iyisi ko-
casını hadım ettirelim dedim.
Bu ülkede hasta insanları
evlendiriyorlar. Ruhsal

hastalıkları olanları
evlendiriyorlar. Bunların
önüne geçilmeli.

**'Ensar Skandalı' patladı bir
de...**

O yıllardır var. Biz sünni bir
kasabada oturduğumuz için
annem bizi kuran kur-
suna gönderiyordu.
Birgün gittim
imam yardımcısı
kızın göğüs-
lerini elliyor.
Ben gitmem bir
daha anne
dedim.

Belediyede
çalışırken bir adam
sürekli şeyiyle oynuyor,
çağırdım marangozu, bana
bak söyle edebiyatla davranışın
yoksa keser eline veririm
dedim. Geldi özürlü diledi. 89-
90 yıllarında düğüne gidiy-
oruz. Kadın hamile bi tane
kucağında var, bir tane de
eteğine yapışmış. Adam da it
kopuk tipli. Çocuk düştü diye
kadını dövdü. Biz kadını
arabaya aldık. Adama bir
dayak attık. Yer misin yemez
misin. Kadına da verdik
adresimizi telefonumuzu. Gel
sana sahip çıkalım dedik.

**Muhtarlar da son günlerde
yükselişe geçti**

Muhtarlar yıllardır polisle
işbirliği yapar tabi aydın olan
yapmaz bunu. Kendilerini
polisle bir tutuyorlar.

Kendilerini de-
vlet memuru
zannediyor-
lar. Mahal-
lelerde
muhtarlık
önemlidir biz

seçerken özen gösteri-
riz. Zaten Tayyip de o yüzden
onları yakın tutuyor. Dik dur-
mak lazım. Hep halkın
yanında dururum, seçilmiş
adamlara güven olmaz.

**Bugün ekibi topluyoruz.
Haydi Gezi'ye dense yine
gelir misiniz?**

Vallahi gelirim. Sapan için
yasa çıkardılar ama belki
silahın şekli değişir. Elimize
ne geçerse artık..

**Hırsızlık yap
fuhuş yap sakın
düşünerek gelme
kelleni keseriz
diyorlar.**

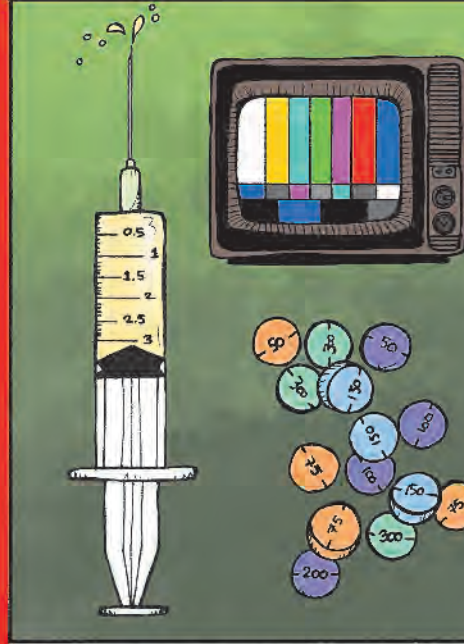
**Cezvede
kahve yapmayı bile
unutturdular.**

Yıllar önce vergi dairesinde
çalışırken mektepte yangın
çıktı dediler. Meğer aynı
sokakta genelev varmış. Ona
da mektep deniyormuş. Kadın-
ların hepsini toparladım, işçi tu-
lumu giydirep çay demledim.

Birini kocası satmış. Çalışan
memurlardan bir kadının
önüne yangını izlemeye çıkmış.
Bütün gazeteciler de fotoğrafını
çekip genelevde yangın çıktı
haberine basınca fotoğrafını,
kocası boşadı kadın memuru.

2 KİTAP 2 FİLM

SİBEL
BOZKURT

HUBERT SELBY JR. - REQUIEM FOR A DREAM

"BİR RÜYA İÇİN AĞIT" 1978 TARİHLİ KİTAP AMA BEN
KİTABI OKUMADIM. 2000 YAPIMI, DARREN ARONOFSKY
FİLMİNİ İZLEDİM. AÇIKÇA KİTABI OKUMUYUM
BİLMİYORUM ÇÜNKÜ FİLMİ SENELER ÖNCE İZLEMİŞ
OLMAMA RAĞMEN HALA HER KARESİ AKLIMDA. BEN
BİLDİĞİN FİZİKSEL ACI ÇEKMİŞTİM İZLERKEN. SESLİ VE
ÖYLE BİR İÇTEN GELEREK HİÇKIRIKLARA KAPILIP
AĞLAMISHTIM HATTA BAZI SAHNELERDE. O YÜZDEN
KİTABI OKUYACAĞAM DA BAYA SENELER SONRA
OKURUM HERHALDE.

ŞİMDİ BANA, "MADEM KÖTÜ ETKİ BIRAKAN BİR FİLM
NE DİYE ÖNERİYORSUN" DİYENLERİNİZ VARDIR BELKİ.
ÖNERİYORUM. OKUYUCU, İZLEYİN YA DA OKUYUN.

KİTAPIN, FİLMİN KONUSU BAĞIMLILIKLAR ÜZERİNE.
TELEVİZYON, ZAYIFLAMA HAPLARI, HER TÜRLÜ
UYUŞTURUCU BAĞIMLILIK DÖRT KARAKTER ÜZERİNDEN
ANLATILIYOR. BU FİLMİ 15 YAŞINDA BİR ÇOCUĞA İZLETİN
BAKIN AĞZINA HAYATI BOYUNCA UYUŞTURUCUYU BIRAK
SİGARA BİLE ALAMAZ. BENCE LİSELERDE OKUTULSUN
MÜFREDATA GİRSİN BU KİTAP. AMA İŞTE BİZDE BU
KİTABI OKULDA OKUTMAYI BIRAK OKULLARDA
ELLERİNDE OLSA SADECE TEK BİR KİTAP OKUTURLAR
ÇOCUKLARA.

BU DÖRT KARAKTERİN BAŞINA GELENLER, BAĞIMLILIK,
LARI YÜZÜNDEN O KADAR DOĞAL GELİYOR KI
KAFANIZA ÇIVI GİBİ ÇAKILIYOR VE İSTER İSTEMEZ
UFKUNUZ AÇILIYOR. HER ŞEY AYDINLANIYOR. OHH MİS
GİBİ PÜRİ PAK OLUYORSUNUZ AĞLAMAKTAN FALAN. MİS.

F. SCOTT FITZGERALD - THE GREAT GATSBY

"ONU BAĞIŞLAYAMAZ YA DA SEVEMEZDİM, AMA YAPTIĞI
ŞEYİ KENDİ GÖZÜNDE TÜMÜYLE HAKLI BULDUĞUNU
GÖRDÜM. HER ŞEY TÜMÜYLE ÖZENSİZ VE KARMAŞIKTI.
ONLAR UMURSAMAZ İNSANLARDI, TOM'LA DAİSY-
EŞYALARI VE YARATIKLARI EZİP GEÇİYORLAR, SONRA
PARALARINA, SONSUZ UMURSAMAZLIKLARINA YA DA
ONLARI HER NE BİR ARADA TUTUYORSA ONA SİĞİNİP
KENDİ PİSLİKLERİNİ BAŞKA İNSANLARA
TEMİZLETİYORLARDI..."

KİTAPLA 2013 YAPIMI FİLM ARASINDA BİR KAÇ REPLİK
HARİCİ PEK FARK YOK. YÖNETMEN BAZ LUHRMANN ÇOK
İYİ VE SAHSINA MÜNHAŞİR BİR FİLM YAPMIŞ BENCE. BEN
ÖNCE KİTABI OKUMUŞ SONRA FİLMİ İZLEMİŞTİM, SİZE DE
BÖYLE YAPMANIZI TAVSİYE EDERİM. AYRICA L. DICAPRIO
BELKİ DE GATSBY İÇİN TEK UYGUN AKTOR YANI DOĞRU
TERCİH.

GATSBY'NİN MUHTEŞEMLİĞİ ASKINDAN VE BU AŞKA
OLAN İNANCINDAN GELİYOR. SAF BİR ÇOCUK GİBİ.
KİMSEYİ BU KADAR SEVMİYİN, BU KADAR MUHTEŞEM
OLMAYIN BENCE. KENDİNİZİ SEVİN AMA BÖYLE. BÖYLECE
KENDİNİZİ KORUYABİLİRSİNİZ. TEK BİR YAŞAM VE SONRA
HİÇLİK VAR VE ASLINDA YAŞARKEN DE HER ŞEY HİÇ. VE
BUNU FARKEDENLER HAYATLARINI BİR ŞEYE BAĞLAR
MESELA PARAYA. YA DA AŞKA. KİMSEYİ SUÇLAYAMAYIZ
ASLINDA. AMA PARA HER ZAMAN KAZANIYOR MALESEF
VE BENCE CEVAP NE PARA NE DE AŞK OLMALI. YANI BİR
BÜTÜN OLARAK KABUL ETMELİYİZ GERÇEKLERİ. EVET
PARA DA, AŞKA MUTLULUK GETİRİR AMA KARANLIKTAKİ
PARLAYIP SÖNEN O YERİL İŞİĞA KANMAYIN.
O BİR HAYALET.

ECE BURGAZ

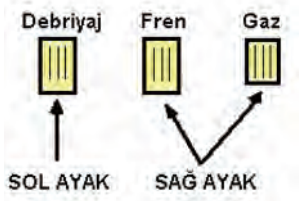
Gemrepaşa Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fahri Özer: "Kadının görevi erkekleri doğurup yetiştirmektir."

EX'TEN TANELER

- “Seni bir sürü aşığının arasından çekip aldım, kalbini çok zor kazandım” diye sana yaklaşan biri, ilk fırsatta birinci aldatandır ve en kolay EX olmandır.. Bak burada yaşanmış var.
- EX sevgiliden kurtulmak istediğinizde onun en formda olduğu zaman ayrılmak isteyeceksiniz, o kendini vazgeçilmez sandığı anda kaçacaksınız.
- Ana evi bile değişime uğrarken, EX sevgili hep aynı kalır ve EX sevgilileriniz tarafından hala aynı kalacağınız sanılır...

EX eltinin kendi arabasının direksiyonunda iken yaptığı bütün trafik kazaları, fren yerine gaza basarak oldu. Sürücü durumu

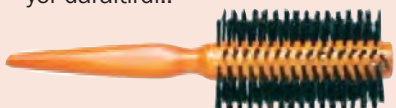

ayık ve sıfır alkol ile...

- Bir arkadaşım anlatmıştı. Babası evsel tamir iş beceriksiziymiş. Evlendiği kocası lavoba tamir ettiğinde hayranlıktan şaşkına dönmüş. Hiçbir şey yapamayan EX ile evlendiğimde, tam ters kutbunda felek şaşmasına tuttuğum için arkadaşımı çok iyi anlayabilmişim.
- Koca, o koca ile evli iken eksikliği duyulan bir şeydir. Koca EX olmuşsa veya bekârsan böyle bir şeyin eksikliğini hissetmezsin, esamesi bile okunmaz....
- EX, mutfak pencere için perde

ray setini vıdalayacağı ölçüyü tavana paralellemiş ve takılan tül perde yamuk duruyor. Demek ki paralel olacağın şeyin aslen doğru olması lâzım ve doğru sanıp her şeye paralel olmak lâzım...

- EX araba sürdüğünde, şoför yan koltuğunda otururken refleks olarak görünmez pedallardan gaza basıyordum sürekli.
- EX, kel kafasında kalan tüyler için, her seyahate giderken valize kocaman fön fırçasını sokuşturup yer daraltırdı..

EVLENSEL MESELELER

- İkili ilişkin kötü gittiğinde etrafındaki herkes ilişki uzmanı kesilir, ilişkisi olan, olmayan ve hatta ilişki durumu berbat olanlar da dahil...
- Telefona gelen her aldatma mesajı ve araması, bankaların üzerine atıldığından, gerçekten banka aradığında birinin aldatma sevgilisi arıyor sanıyorum...
- Elbetteki

Kız Erkeğe evlenme teklif edebilir, ama alyansının kutusu mavi kaplı kadife-den olmalıdır...

- “Bırak da gideyim” der, kurtulmak isterken.. “Bırak da geleyim” der, sana dönmek isterken.. Sevgililerin gidişi, gelişini bırakmak üzerine. Hep bırakılmalı istekler... Yani hep onu her şekilde bırakman gerekir...

KADIN YANIM

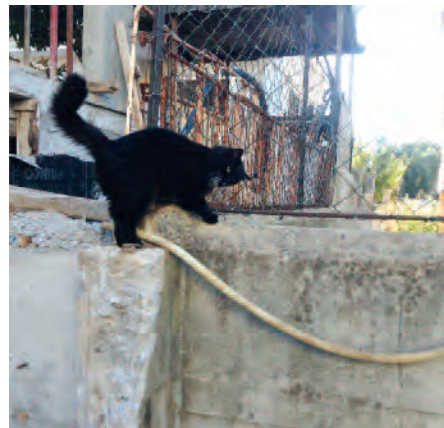
- İradem dışı aldırıldığım yoğun ev kızı eğitiminden ötürü evden dışarı çıkarken ve dahi yatağıma yataırken bile terliklerimi giyme yönüne çevirerek yatıyorum.
- Elektronik posta adresine, Yabancı dilde gelen mesaja da, yabancı dilde “üzgünüm, o dili bilmiyorum” diye cevap vermem lâzım. Zaten o cevabı yazabilsem çetir çetir çetleşirim...
- Mutfak dolabı kafama çöküp, beni öldürmeye kalktıktan sonra bir daha tek bir mutfak eşyası olarak dolabın elini güçlendirmedim.....
- İki oda bir sofa, küçücük evlerimiz, ancak evi temizlemeye giriştiğimizde 1000 odalı saray gibi gelir bize...

ANANELER

- Senelerce meslek lisesi eğitimi gördüm ama “fermuara ütü basma,

yoksa dişleri bozulur, bir daha düzgün kapanmaz” bilgisini annemden, Örgü örmeyi anneanneme duyduğum yüksek özentimden öğrendim..

- Yan evdeki, Veteriner komşunun sayıca çok fazla olan kedileri kardeşimin evine girip çıkmaya başlayınca, “gördüğümde şu Veterinere kızacağım; neden eve iş getiriyor?” dedi annem...
- Çocukken eski mahalle yaşadığımızda, “Şikayet getirmeyin bana” diye çocuk terbiye eden annelerimiz bile tecavüzde sessiz kalmamızı istemez, bu konudan şikayet edilmesini ister...

EV BABALARI

- Babanı tanıyan insanlar babanın yaptığı, bildiği her şeyi seninde bilmem gerektiğini düşünür, ona ne soruluyorsa sana da aynılarını sorar. Dış insanlara göre böyle bir referans sistemi vardır.
- Babaları tarafından, “Kadil dedeye” dendiğinde, torunları babama sarılınca, babam; “İngilizce çok kolaymış” dedi. Sanki kuş dili gibi harfler değiştirilerek konuşulan bir teoremi mi var sandı Acaba? ..
- Baba Evindeki Anılar, Beni Çok İyi

Anılar Annemin anlatmasıyla yarım yamalak hatırlayabildiğim kadar çok küçük yaşlardayım. Hepimiz ailecek oturuyoruz. Babam işten evimize gelmiş duş alıyor ve çıktığında içerde ne konuştuk da ben böyle bir şey söyledim bilmiyorum, hatırlayamıyorum. “Baba bana elbise alsana” dedim. Kulakları çocukken geçirdiği menenjit yüzünden ağır işiten Babam; “sağol kızım sağol, eksik olma” dedi. Banyo sonrası “sıhhatler olsun” dediğimi sanmıştı. Resmen haddimi bildirmişti. Anlamış olsa böyle demezdi. Ama aslında denmesi gerekendi belki de, sırası mıydı sanki?. Az ıstıttığı için söylenenlere tahmin ederek karşılık veriyordu, kafasını karıştırmanın, konu değiştirmenin ne anlamı vardı ki Acaba?

- Babalar günü hediyeleri kravat, gömlek, traş makinesi ile neden sınırlandırılır Acaba? Babam aşçı ise lokantası varsa, tencere almak istesem olamaz mı yani?
- Kendine özel,

babalar gibi ağırlanması gereken, Babalar Günü’nde bile, ailesindeki herkes tarafından; “bizi şöyle bir yemeğe götür, yedir, içir, gezdir, dolaştır..” denen kişidir baba...

EKRAN TEPEK

- İş hayatı dizilerdeki gibi değil ki. Dizilerde herkes iş gücü sahibi, ama her günleri boş, trafiksiz, meskun mahallerde, sık şıkırdım, laylaylom geziyorlar...
- Dizi filmlerde, istedikleri her şeyi yiyip içecek bol paraları olan, zengin erkek, zengin kadın buluşurlar ve restorantta, cafede neden sadece su isterler acaba? Anlayabilmiş değilim ki

SOKAK TEPEK

- Sabah yürüyüş sporuma sekteyi vurarak, formumu alt üst eden darbe, pamuk şekercidir. Sahil şeridinde hep

Raziye İçoğlu

aynı saatlere denk geldik ve 5000 metre mesafede, “pammbuuuk şeker pambuuk ..!” tamlamasının tekrarlanması ile bütün adımlarımı atmaktan pamuktan, şekerden, yürüyüşten soğudum, hallaç pamuğu gibi oldum, dağıldım...

BEKÂR YANIM

- TV Dizilerindeki bekâr evlerinin pek bir gerçekçiliği yok, her eşya sağlam ve çok modern. Halbuki kulpu kopuk tencere tavalar, patlak terlikler, boyası akmış, yırtık çarşaf falan olması lâzım. Çünkü gerçek hayatta, bekâr kişi ev açarken evde ne kadar hurda, eskimiş, atılacak eşya varsa ona verilir...

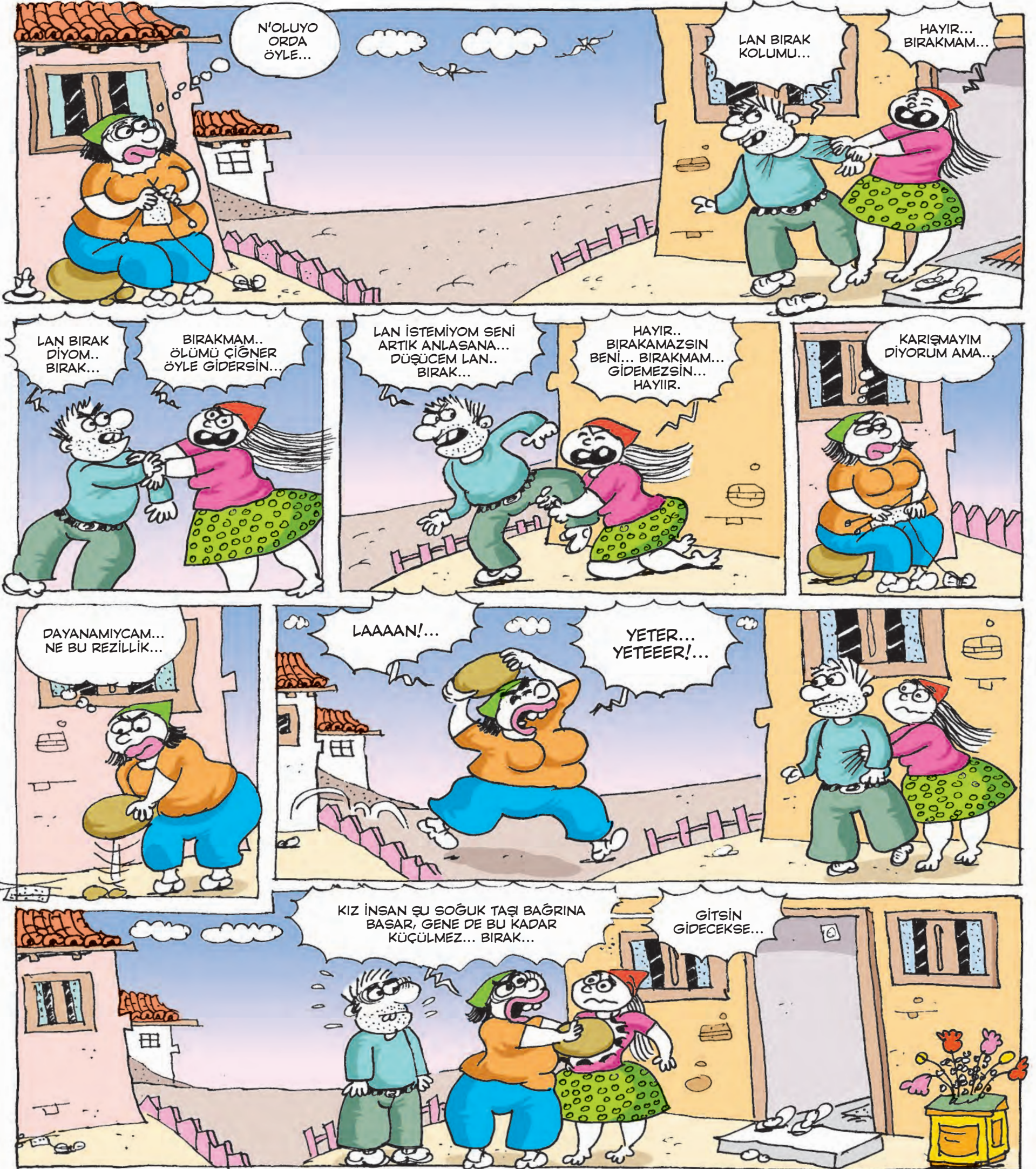
• Komşunun çocuğunun anne evine geldiğini patates kızartması kokusundan anlıyorum. Öğrenci olarak başka şehirde olup, bekâr evinde en çok yapılan, sokaktaki yemek yerlerinde en çok yenilen şey patates kızartması olmasına rağmen yine özlediği şey, annesinin patates kızartması...

- “Erkek kavanoz kapağı açar”, ama bekâr erkek evinde, bekâr erkeğin kapattığı kapalı kavanoz kapağını hiç kimse, hiçbir kuvvet açamaz.

DAYAN YANI

- Bunalıma girmek çok enerji gerektiriyor, o kadar enerjim yok....
- Artık insanlar, tatile seyahate çıkarken, hastaneye yataırken, vs. gerçekteki yakınlarına hiç yapmadıkları, davranışı yapıyorlar ve sanal adreslerinde durum bildiriyorlar, sanal arkadaşlarından müsaade isteyip, “görüşmek üzere” diyerek gidiyorlar...
- Birileri ile bir arada görünmek, diğer birileri için en büyük şüphe dir...
- Her dizi filmde, muhakkak “Kemal” isminin olması çok iyi bir direniş... Bu sanki Kemalist bir direniş...

İyi ki doğdunuz Muazzez Hanım!

Kadınla olan dert bitmiyor, biteceği de benzemiyor. Kabul edilmese de, dünyanın dengesini kadının varlığı ya da yokluğu belirliyor. Bu nedenle yüzyıllardır kadınlar üzerinde tahakküm kurulmak isteniyor, kadın çeşitli tanımlar ve rollerle yönetilmek isteniyor. Kadınlar buna ses çıkarmadan da bu durum değişmeyecek. İlham olur belki diye, bu ay size benim ilham kaynağım olan kadınlardan birinden bahsetmek istiyorum. Kadın olarak müthiş başarılarla imza atmış Muazzez İlmiye Çığ, 20 Haziran'da tam 102 yaşına basıyor! Bir de "ayıp be kızımı!" diye kendiyle dalga geçiyor, öyle yaşam dolu...

Bir Cumhuriyet kadını

Mayıs ayında Mersin'de ziyaretine ettim. Gitmeden önce de onun "Sumerli Ludingirra" adlı kitabını okudum. Tarihi değiştiren bu kadim topluluğun yaşamını okurken, aradan geçen yıllar olduğunu bir kez daha gördüm. İnsan, yüz yıl önce de on bin yıl önce de aynı. Ama Sumerliler'de çok önemli bir fark var, kadına verilen önem! Tanrı var, hatta pek çok tanrı var ama öte yandan Tanrıçalar var. Kadınların kimsenin boyun-duruğu altında olmadığı, cinselliklerini özgürce yaşadıkları, çalıştıkları ve toprak sahibi oldukları bir toplum söz konusu. Ancak ne yazık ki, erk sahibi olmak öncelikli hedefi olan erkekler, bu barışçıl ve zengin yaşam biçimini yok ediyor ve gerisini zaten yüzyıllardan beri biliyoruz. Maaalesef de yaşıyoruz! Sonuçta, kadınlar çağlar boyunca yeri geliyor cadı diye yakılıyor, yeri geliyor kutsallık atfedilerek cinselliği elinden alınıyor. Bu erkek egemen sistemde her nedense(?) kadınların ikinci planda olması lazım geliyor. Bu düzenin kırıldığı dönemler ve ülkeler yok mu, var. Ne mutlu ki, bunlardan biri de bizim ülkemiz-idi. Cumhuriyet, kadını kölelikten çıkarıp, toplumun öznesi haline getiriyor. Toplumun her alanında eşit haklarla varlığını ortaya koymasını sağlamaktan öte, kadınları devrimin parçası olarak görüyor. Gezi Direnişi'ne de baktığımızda da görürüz ki, kadınlar ve erkekler yan yana, eşit hatta kadınlar belki daha fazla sayıda, birlikte dendiiler. Tesadüf mü? Neyse, Muazzez Hanım bir Cumhuriyet kadını, bu anlayışla yetişen ilk kadın kuşağından geliyor. Ama kadınlara çok kıyıyor. "Cumhuriyet'in öznesi biz kadınlar, nasıl olur da hiçbir şey yapmazlar? Hâlâ bir şey olmaz diyorlar!" diye sitem ediyor. Üzülerek onunla hemfikir olduğumu söylüyorum. Üstelik bu satırları tam da, doğum kontrolünün Müslüman bir ailede söz konusu olamayacağını duymuşken, yazıyorum! Yine kadın bedeni üzerine ahkâm kesiliyor, yine kadın üzerinden politika üretiliyor... Bedenlerimiz kims-

enin mülkiyetinde değildir diyoruz ama neyse Muazzez Hanım'ın anılarına geri dönüyorum.

Şans eseri Sumerolog

Peki, nasıldı Muazzez İlmiye Çığ'ın hayatı? Savaş yıllarını yaşamış, anılarında işgalden kaçmak için cephane dolu tren içinde ailesiyle başka şehre göç eden 6 yaşında bir kız çocuğu var... Yokluklar içinde ama modern bir ailede büyüyor. Bu sırada Cumhuriyet kuruluyor, ülke değişiyor. İlkokulda keman çalmayı ve Fransızca öğreniyor, öğretmen okulundan mezun olup öğretmen oluyor. Cumhuriyet'in ilanıyla Anadolu dahil her yerde kızlı erkekli eğitim başlıyor, birlikte sinemaya, çaylara gidiliyor. Muazzez Hanım buna dair şöyle diyor: "Halk buna açık olmasaydı, bu kadar kısa sürede bu değişim olabilir miydi? Ayrıca kimilerinin söyledikleri gibi Atatürk hiçbir şeyi halka sormadan yapmadı, önce anlattı sonra yaptı."

Kitaplardan okunmuş cümleler dinlemiyorum, karşımda bunlara tanık olmuş, daha doğrusu yaşamış bir kadın oturuyor! 1925'te Şapka Kanunu çıktığında, küçük bir kız henüz. Babası, öğretmen okulu sınavında büyük görünmesi için kocaman bir şapka hediye ediyor, ayaklarına da hafif topuklu ayakkabı giyiyor. Üzerinde komik dursa da o şapkayı çok seviyor, keşke saklasaydım diye de hayıflanıyor. Kılık Kıyafet Kanunu'nu kadınların uygulaması ilgili de şunları anlatıyor: "Atatürk kadınların çarşıdan çıkmaları için zorlama yapılmayacak, zaman içinde kendileri karar versin diyor. Sadece kamudaki idare-

cilere bir ihtar yazısı gönderiliyor ama yine bir mecburiyet koşulmuyor, uymayana ceza da verilmiyor. Ama bütün kadınlar, o tek ihtarla yetiniyor ve çarşafı atıyor..." Yani, kadınlar kendi kararlarını kendilerini alabilen varlıklar olarak hareket edebiliyor ve seçimlerini giyimlerini özgürleştirmekten yana kullanıyor. Nerede şimdi o kadınlar? Yaş olarak demiyorum tabii, o kadınların ruhu acaba çocuklarında, torunlarında niye devam etmiyor?

Eğitim, Cumhuriyet'in en önem verdiği alanlardan biri. Yokluk var ama insan yetiştirmek için yurt dışına öğrenci gönderiliyor! Bu sıralarda Atatürk Sumerliler ile Türkler arasındaki bağlantıyı merak ediyor ve tarih araştırılabilsin diye Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'ni kuruyor. Muazzez Hanım da o sırada üniversitede okumak istiyor. Aslında başka bölümde yer olmadığı için şans eseri Sumeroloji okuyor ama önceleri oradan sıkılıyor. Hatta ayrılmak bile istiyor ama babası izin vermiyor. Sonra babasına hep dua ediyor. Biz de ediyoruz... Muazzez Hanım'ın kuşağı, Nazi Almanyası'ndan ülkemize sığınan profesörlerce eğitiliyor. Herkes ülkesine faydalı olmak için var gücüyle çalışıyor. Mezun olduktan sonra İstanbul Eski Şark Eserleri Müzesi'ne ömrünü adıyor ve oradaki muazzam arşivi yaratıyor.

Gençlik fotoğraflarına baktığımda herkesin içinde fark edildiğini görüyorum.

Muazzez Hanım'ın kuşağı, Nazi Almanyası'ndan ülkemize sığınan profesörlerce eğitiliyor. Herkes ülkesine faydalı olmak için var gücüyle çalışıyor.

Ona bunu söylüyorum ama o kendini güzel bulmadığını söylüyor. Üniversiteye kadar da talibi çıkmamış. İyi ki çıkmamış diyorum, çünkü çıksaymış ailesinin de istediği gibi evlenecekmış. O zaman da ne üniversiteye gidecek ne de bilim kadını olarak bize bu tarihi armağan edecekmiş. "Orası öyle," diyor ve ekliyor, "Neyse zaten üniversiteye gittim ve kocamla tanıştım, hem okuduk hem koca bulduk!" Kocasını çok sevmiş ve mutlu bir evlilik yaşamış, maaalesef onu kaybetmiş. Ondan bahsederken gözleri doluyor... Bir de Atatürk'ten bahsederken yüzü böyle gölgeleniyor, onu çok seviyor ve onun ülkesinin bu haline çok üzülüyor. "Yaşım izin verse sokaklara çıkacağım kızım ama artık yoruldum, keşke gençlerden biri çıksa, bu halka bir baş lazım," diyor... En çok ardında mirasını bırakabileceği kimsenin olmayışına dertleniyor. Sumeroloji'yle kimsenin ilgilenmeyeşine, onu bu konuda kimsenin aramayışına üzülüyor. "Onca emeğim var, ben bir yol

açtım, yanlış da yapmış olabilirim ama bunlar tartışılır, bu kadar ilgisizlik beni üzüyor yavrum," diyor. Hele okuduğu üniversitenin onu bunca yıldır bir kez bile aramamasına gönül koymuş, haksız mı? Bunları duyduğuma çok üzülüyorum... İçimde çok uzun

zamandır hissettiğim o sızıyı yine duyuyorum, bu halk onun için emek verenlerin kıymet bilmiyor! Yine de o, kimse için kötü bir cümle kurmuyor. Kırınlğını içine atıyor. İnsanları çok seviyor, barışçıl bir doğası var, kimseyle kavga etmiyor.

Yaşama sevgisi ve inadına hayran olmamak mümkün değil, bıkmadan çalışmaya devam ediyor. Atatürk döneminde ne oldu, bugün ne haldeyiz anlatan bir kitap üzerinde çalışıyor, sağlığı izin verirse onu bitirmek istiyor. Birlikte beş saate yakın zaman geçiriyoruz. Hiç bitmesin istiyorum. "Yine gel, hatta bizde kal, ne güzel olur," diyor ayrılırken ve sıkıca sarılıyor. Ben de ellerinden ve yanaklarından defalarca öpüyorum, yaptığı her şeye teşekkür ediyorum. Son söz olarak bana, "Bak güzel kızım, ömür dediğin su gibi geçiyor, ne zaman 100 oldum bilmiyorum, zor günler biliyorum ama hayatını her şeye rağmen güzel yaşamaya çalış," diyor ve göz kırptıyor. Tamam diyorum. Göğsümde kelebekler kanat çırpıyor sanki, mutlulukla yola düşünüyorum... İyi ki doğdunuz Muazzez Hanım! Sizden öğreneceğimiz daha çok şey var. İyi ki varsınız ve daha uzun yıllar bizimle olmanızı diliyorum...

Bir Başkan'ın Evvel Ahir Güncesi...

GÜNÜM BAKIR

“Kaçamak Özgürlük” Hareketi Büyüyor

İranlı Kadınlar Rüzgarlarını Geri İstiyorlar!

Persepolis'i (2007) ilk izlediğimde, onca etkileyici sahne arasında en çok **Marjane**'nin babanesiyle birlikte gözlerden uzak bir sahilde başörtülerini çıkarıp saçlarını rüzgarda özgürce savurdıkları sahneden etkilenmiştim. Hayatı boyunca zorunlu olarak saçını örtmek durumunda kalmamış bir kadın olarak, böylesine basit bir özgürlükten mahrum olmanın nasıl olabileceğini düşündürmüştü bu sahne bana.

Sonrasında İran çok değişti. 2009 yılında **Ahmedinejad**'ın seçimleri hileyle kazandığını iddia eden gençler, deyim yerindeyse rüzgar olup devletin üstüne üstüne kükrediler. Ardından daha ılımlı olmasıyla tanınan **Hassan Rouhani** devlet başkanı seçildi. ABD – İran ilişkilerinin 40 yıllık buzları erimeye yüz tuttu ve diyalogun kapıları aralandı.

Üstelik sosyal ve günlük hayatta İran halkı hiçbir zaman yüzünü tam anlamıyla karanlığa çevirmemiş gibi duruyordu. İran sineması, İran müziği bize bunu kanıtlar nitelikteydi. Ülkede çekilen tüm yabancı kaynaklı belgeseller de son derece di-

namik ve renkli bir sosyal hayatı işaret ediyordu. Hatta İran, kadınların eğitim oranları düşünüldüğünde, İslam dünyasında da başı çekiyordu.

İran, Şeriat'ın mutlak kurallarıyla yönetilen bir ülke olarak, fazlasıyla devinen, fazlasıyla değişen bir ülke portresi çiziyordu doğrusu. Ancak dış dünyaya bir yandan da hapse atılan karikatüristlerin, aktivistlerin, idam edilen tecavüz mağdurlarının haberleri de ulaşmıyor değildi. Düşünce ve basın özgürlüğünden bahsetmekse güçtü. Ama herşeye rağmen değişim rüzgarları ılık esmekteydi, bir türlü dinmiyordu. Bu atmosferde, 2009'dan beri İran'da yaşamayan ancak memleketindeki gelişmeleri yakından takip eden gazeteci **Masih Alinejad**, 2014 yılında İngiltere'den İran'a ve İran'dan dünyadaki tüm İranlı kadınlara yayılan bir hareket başlattı.

Ne var ki bir yandan İranlı kadınlar özgürlüklerinin peşine düşmüşken, bir yandan da hükümet ahlak polisinin yetkilerini artırma yolunu seçti.

“Kaçamak Özgürlüğüm”ün Doğuşu

Masih Alinejad, yurtdışında bulunduğu dönemde çeşitli haber ve görüşlerini paylaşmak için Facebook sayfaları açmıştı.

Bu sayfalarda zaman zaman İngiltere'de bulunduğu dönemde saçları dalgalandırırken çektiği fotoğraflarını paylaşıyordu. Ne zaman başörtüsüz ya da şapkasız bir fotoğrafını paylaşırsa, özellikle İranlı kadınlardan çok sayıda “like” aldığı fark etti. Bunun üzerine İran'da, otomobili içinde başının açık olduğu bir fotoğrafı yayınlamak İranlı kadınlara sordu; “sizin de zaman zaman, kimsenin özellikle de polisin görmediği zamanlarda başörtünüzü çıkarmak istediğiniz oluyor mu?”

Cevaplar inanılmazdı. Facebook sayfasına İranlı kadınlardan benzer hisler ve özgürlük özlemlerine dair yorumlar yağı-

yordu. Alinejad, çok geçmeden “**Kaçamak Özgürlüğüm**” (Facebook'ta “My Stealthy Freedom” adıyla ulaşabilirsiniz) sayfasını oluşturdu ve bir ay içinde yüz binlerce beğeniye ulaştı. Böylece İranlı kadınlar da kendi çalınan özgürlüklerinin fotoğraflarını Masih'e göndermeye başladılar.

Bugün My Stealthy Freedom sayfasında onlarca İranlı kadının rüzgarla buluşmasına tanık olabilirsiniz. Sayfaya fotoğraflarını yollayan İranlı kadınlar, İslam cumhuriyetinin özgürlüklerini geri vermesini istediklerini belirtiyorlar. Bazı kadınlar, otomobillerinde saçlarını açabilmek için saçlarını kısıp kestirdiklerini, böylece erkek zannedildikleri için rahatça otomobil sürebildiklerini anlatmışlar. Pek çok kadın, özellikle araba kullanırken rüzgarın saçlarının arasında dolaşmasından, saçlarını havalandırmasından büyük keyif aldığı belirtmiş. Bir günah gibi, gizli bir zevk gibi yaşanan bu kaçamak anların yasallaşmasını istiyorlar.

Sayfada “**dindar olun ya da olmayın, başörtüsü takın ya da takmayın, eğer**

seçme özgürlüğünü savunuyorsanız, bu sayfa sizin sayfanız” diyor Masih. Başka bir deyişle konu İran’da propagandası yapıldığı gibi din düşmanlığı değil, başörtüsü kullanıp kullanmamayı seçebilme özgürlüğü. Yine aynı gönderide Masih, **“İran’daki kadınların önemli bir bölümü başörtüsü kullanmayı tercih ediyor. Ancak başörtüsü takmanın, başörtüsü takmak istemeyen kadınlara zorunlu tutulmasına da karşılar”** diyor.

İllegal ve sivil itaatsiz bir eylem olarak sokaklarda başörtüsüz gezmek, bizlerin – *şimdilik* – yabancı olduğumuz bir mesele. Ancak İran’da bunu yapan, bu itaatsizliğini kameraya kaydeden ve bu kaydı Masih Alinejad’a gönderirken **“Erkeklerden korkmayın. Başörtüsüz olduğum için bana hakaret etmediler, ya da saldırmadılar. Desteklediklerini belirtmek için bana gülümsediler. Bizim yanımızdalar!”** ifadelerini not düşen kadınlar da var. Bu cesur kadınlar, erkeklerin lincinden çekinen kadınları cesaretlendirmek için bu tür videolar çekiyorlar.

İran’da kadınlar başörtüsüz sokağa çıkmaktan korkuyorlar. Çünkü bunun yasak olmasının ve başörtüsüz kadınların tutuklanma riskinin olmasının yanı sıra; devlet televizyonunda muhafazakar çevreler, başörtüsüz kadınlara tecavüzün tecavüzden sayılmayacağını salık veren konuşmalar da yapıyorlar. Ayrıca tecavüzden sayılması da ayrı bir mesele. Zira İran’da tecavüz mağduru kadınlar ya tecavüzcüleriyle evlendiriliyorlar, ya da idam ediliyorlar. Ancak Masih Alinejad’a göre İran’ın eğitilmiş ve kültürlü erkekleri, bu tecavüz propagandasından etkilenmiyor ve tersine kadınların başörtülü olup olmamayı seçme özgürlüğünü savunuyor.

Ne var ki bir yandan İranlı kadınlar özgürlüklerinin peşine düşmüşken, bir yandan da hükümet ahlak polisinin yetkilerini artırma yolunu seçti. Yeni yasalara göre artık ahlak polisinin görev alanı genişledi ve bundan böyle ahlak polisi, düzgün örtülmemiş başörtülü kadınları cezalandırma hakkına da sahip olacak. Ancak her şeye rağmen İranlı kadınların özgürlük rüzgarları durulmayacak gibi gözüküyor.

Öte yandan iş başörtüsüne gelince, işler İran’da her zaman için karışık. Çünkü başörtüsü, bir anlamıyla İran İslam devriminin de sembolü olma özelliğine sahip. Rejim, kadınların bedenlerine hakkı olmadan hükmettiğini bilerek ya da bilmeyerek, başörtüsünü İran’daki tüm kadınların kafasında tutmaya kararlı.

Masih Alinejad Kimdir?

Masih Alinejad, 1976’da İran’ın Hazar kıyısına yakın şehri Babol’un Ghomikola kasabasında doğdu. Doğduktan kısa bir süre sonra, ailesi tarafından başı örtüldü. Babası muhafazakar bir yapıya sahipti; kızının tamamen kapanmasını ve çarşaf giymesini istiyordu. Alinejad, 16 yaşına kadar başörtüsünü uyurken bile çıkarmadığını, geceleri uyanıp başörtüsünün başında olup olmadığını kontrol ettiğini ve başörtüsüyle çok yakın bir ilişki geliştirdiğini belirtiyor. Ancak uzun süren içsel bir yolculuktan sonra, hayatına başörtüsüz devam etmek istediğini anladı.

Gençlik yıllarını aktif bir muhalif olarak geçirdi. 19 yaşında bir şairle evlendi ve çarşafı çıkarıp uzun palto ve basit bir eşarba geçiş yaptı. Bu dönemde saçının teninin bir parçası olmadığını, bedeninden ayrı bir varlığı olduğunu fark etti. Değişimi bu dönemden sonra hız kazandı.

1994’te hükümeti eleştiren bildiriler yayınladığı için tutuklandı. 2001 yılında gazetecilik hayatına başladı ve Hambastegi, Bahar ve Shargh gibi İran’ın önde gelen günlük gazetelerinde çalıştı. Bir dönem parlamento muhabirliği yaptı, ancak bu dönemde milletvekillerine verilen yeni yıl ikramiyelerini haber yaptığı için bu görevden alındı.

Alinejad, reformist kişiliği ve özgürlükçü tavrıyla zaten biliniyordu. 2008 yılında Ahmedinejad’ı eleştiren bir yazı kaleme aldı ve tüm gözlerin ona çevrilmesine neden oldu. 2009 yılındaki seçim protestoları sırasında takındığı tavrı bardağı taşırdı ve İran’dan sürüldü.

2009’dan sonra Masih Alinejad, İngiltere’de yaşamaya başladı ve gazetecilik mesleğini sürdürdü. İngiltere’de yaşayan, boşanmış bir kadın olarak Alinejad başörtüsünü çıkarmak istiyordu. Ancak başörtüsüz dışarıya çıkmaya karar vermesi zaman aldı. Önceleri günlük hayatında başörtüsüz yaşıyor, ancak İranlılarla görüşeceği zaman başını örtüyordu. Daha sonra bu alışkanlığından da kurtuldu.

Masih Alinejad, Saçının kıvrıkcık olduğunu İngiltere’de yaşadığı dönemde fark etti. Çünkü İran’da bulunduğu zamanlarda sıkıca bağladığı saçlarını sürekli başörtüsü ile

örtüyor ve saçının doğasını tecrübe edecek fırsat bulamıyordu.

Alinejad bu sırada Oxford Brookes University’de medya ve kültür üzerine eğitim aldı ve 2011 yılında mezun oldu. 2014’te My Stealthy Freedom hareketini başlattı ve hareketin büyümesine tanıklık etti. Bu konuyla ilgili Vogue, New York Times, The Guardian, Independent ve Huffington Post gibi gazetelere röportajlar verdi ve dünya kamuoyundaki desteği büyüttü. MSF hareketinin yasalara karşı gelmek anlamını geldiğini söyleyenlereyse aldırma ve şöyle dedi: “İran’da kadın olmak, yasalara karşı olmak demektir”. Sürdürdüğü mücadele ile Alinejad Şubat ayında İsviçre’de 20 uluslararası insan hakları örgütü tarafından desteklenen Kadın Hakları Ödülü’nü kabul etti.

Alinejad bugün New York’ta yaşıyor ve gazetecilik mesleğini sürdürüyor. Aynı zamanda hala İranlı kadınların haklarını savunmaya da devam ediyor ve çok sevdiği ülkesine dönebileceği günü bekliyor.

Bir Çocuk Gelin Olarak Babaannem

Instagram/arzumuzun

Arzum Uzun

Bir varmış, bir yokmuş... Evvel zaman, kalbur saman içinde, Karadeniz'in bir ilinde, anası Rus babası Gürcü, varlıklı bir ailenin 13 yaşındaki kızı yaşarmış. Yaşıtlarından pek güzel, pek yapılı olan bu kızın annesi, o daha üç yaşındayken bilinmeyen bir hastalıktan ölmüş. Ortada üç çocuğuyla kalan babası, o zamanlar henüz yirmisini bile yeni doldurmuş genç bir adam. Hiç durur mu? Hemen evlenmiş uzaktan bir akrabasının kızıyla. Dört çocukları daha olmuş. Zaten bu kızın annesiyle babası evlendiği zaman, babası 16, annesi 22 yaşındaymış...

Bizim kızın babası neredeyse çocuk, dahası tek çocuk, daha da beteri zengin bir ailenin tek çocuğu olduğu için, sevgiden merhametten nasibini almamış bir adammış. Karısı ölünce çocuklarıyla hiç ilgilenmemiş. Daha neredeyse bebek olan bizim kızın bütün bakımını, annesi ölünce babaannesiyile dedesi üstlenmiş. Ama mukadderat. Kimse sonsuza dek yaşamıyor. Babaanne ve dede de sırayla ölünce, bizim kız, üvey anne, dört üvey kardeş ve öz kardeşleriyle hayatın içinde sürüklenmeye başlamış.

Son derece varlıklı oldukları halde, babası çocuklarını ağır işlere koşturmakla çekinmiyormuş. Kendisi de bu arada yiyip içip yeni karısıyla sevişmekle meşgulmüş. Bizim kızın hatıralarında o günler, sürekli kurulan yemek masaları, içkiler ve babasının yeni karısıyla cilvelleşmesi üzerine kurulu.

Zaten annesiz kalan kızımız, ablası ve abisine sığınıyor, yine de bu yeni düzende kalbi kırılan olmaktan kurtulamıyormuş. Bir gün, civar mahallelerden birinde yaşayan, alkole, müziğe ve eğlenceye düşkünlüğüyle tanınan Abhaz ailelerinden birinin oğlu bizim kızı görmüş. Gördüğü gibi vurulmuş kızı. Ama daha da iyisi... Kızın ailesi. Kızın ailesi varlıklı. Kız iyi eğitilmiş. Bir punduna getirip kaçırmış kızı. Koymuşlar bir eve. Beklemişler bir hafta. Aralarında hiçbir şey olmamış. Ama zamanın düzeni... Bir kızı sana vermeyeceklerinden eminsen, kaçırsın. Ailesi de namusu kirlendi diye sana verir o kızı.

Bizim kızın hikayesinde de durum değişmemiş. O zamanlar 19 yaşında olan

yeni evlenmiş ablasının, ablasının eşinin tüm itirazlarına rağmen babası, yaşını büyütüp vermiş bizim kızı o Abhaz oğlana. Ve asıl trajedi tam da o noktada başlamış...

Bizim kız, 15 yaşında anne olmuş. Sonra 19 yaşında. En son 23'ünde. 35'ine geldiğinde Bakırköy'de iki kez elektroşok yemiş bir majör depresyon hastasıymış. Hayatı boyunca hiç mutlu olamamış. Ne zaman mutlu birini görse içten içe nefret etmiş bu yüzden. Maddi manevi her şeye sahip olmuş, bir türlü babasını affedememiş. Cenazesine bile gitmemiş babasının. Bir türlü kimseyi sevmemiş. Hoş sevmemekte

de haklıymış. Onun yerinde kim olsa böyle bir hayattan nefret edermiş.

O kız, benim babaannem. Beni büyüten kadın. Benim üç annemden biri. Diğeri de anneannemdir. Babaannem bu hikayeyi durup durup anlatır. Babasına duyduğu öfkeyi, babasının nasıl büyük bir pislik olduğunu, onu sevmediği için evden göndermek için evlendirdiğini durup durup anlatır. Para karşılığı satılmamıştır, hayır. Bedava verip kurtulmuştur babası ondan. Babaannem bu hikayeyi hep böyle hatırlar. Ağlayarak hatırlar.

Dedemin ailesinin yaşadığı ortam, farklı hayat tarzları, yoksun kaldığı bolluk... Bunlar değildir babaannemin derdi. Babaannem üç oğlunu da kendi çalışıp kazandığı parayla üniversiteye göndermiş bir kadındır neticede. Niye? Çünkü benim dedem paradan pek anlamazdı. Babaannemin anlattığına göre, müzisyenliğin yanında itfaiyede şef olduğu dönemde kazandığı yüklü parayı olduğu gibi üvey annesine vermiş. Babamın yetimleri aç kalmasın diye. Dedem çok naif adamdı. Aşk adamıydı. Ve dediğim gibi, paradan zerre anlamazdı. Üstelik aynen babaannem gibi o da annesizdi. Dahası babasız. Tıpkı babaannemin babası gibi o da tek çocuktu. Ve sürüyle üvey kardeşi vardı. Çoğunu hala tanımam, kim olduklarını bilmem. Biz dedemin ailesiyle pek görüşmeyiz. Sebebi, babaannemin o acı dolu günleridir. Biz hep babaannemin yanında dururuz. Çünkü hayat, ona pek çok kez puşt yüzünü göstermiştir. Biz babaannemi hep idare ederiz bu yüzden.

Babaannem 80 yaşında. İki kez kalp damarı değişti. Üç kez kalp krizi geçirdi. Şeker hastası. Tansiyon hastası. Kronik depresif. Biz babaannemi elbette ki idare edeceğiz. Ama hiçbirimiz, ona çocukken kaybettiği annesinin şefkatini, babasının esirgideği sevgisini göstermeyi beceremeyeceğiz. Beceremedik.

Hiçbirimiz, çocuk yaşta sürüklendiği, itildiği sefaletin faturasını ödeyemedik babaanneme. Ne yaptırırsak olmadı. Özellikle babam... Her şeyi denedi. Annem... Her şeyi denedi. Olmadı. O kadın bir gün bile mutlu olamadı şu hayatta. Hala mutsuz. Hala kırgın. Hala o günlerin öfkesiyle yaşıyor.

Size şöyle bir an anlatayım... Üç yaşında ya var ya yokum. Dedemin çiftlik evindeyiz. Babaannem elleriyle yapmış o evi. Diyorum size, babaannem hırslı kadındır. Taşı sıkırsa suyunu çıkarır. Çok haksızlık görmüş herkes gibi o da istediğini masaya yumruğunu koyar alır. Her neyse... Ben dedemin sırtındayım. Dedem daha 50'lerinin başında o zaman. Babaannem de 40'larının ikinci yarısına henüz girmiş. Annemle babam çalıştığı için onlar bakıyor bana. Sonunda kavuştukları kız çocuklarıyım. Bu yüzden adım ARZUM zaten benim. Ben, babaannemin sahip olmak istediği tek şeyim... Bir kız çocuğu. Çok sevip çok şımartabileceği bir kız çocuğu. Dedem için de durum farklı değil. Tepeşinden indirmiyor beni.

O dönem kısmi felç geçirmiş. Ama beni yine de sırtında taşıyor. Dedemin sırtında giriyoruz eve... Babaannem odasında bir şeyler yapıyor. Dedem odanın kapısından içeri başını uzatıyor, "Ne yapıyorsun aşkım?" diye sesleniyor babaanneme. Babaannem bir hissimla kaldırıyor başını "Ben senin aşkının..." diye başlıyor küfretmeye.

Sonra dedemle bahçeye çıkıyoruz. "Babaannem sana neden bu kadar öfkeli?" diye soruyorum çocuk aklımla. Konuşmayı altı aylıkken öğrenmişim. Üç yaşında insanların özel hayatına müdahale edecek kadar meraklı olmamı kimse acayip karşılamıyor. Dedem uzaklara bakıp sigarasını yakıyor. Derin bir nefes çekip "Sevmiyor beni" diyor. "Hiç sevmedi."

Babaannem dedemi hiç sevmiyor. Hiç sevmemi. Oysa evlendiklerinde dedem de babaannemden çok büyük değil as-

lında. O da genç. O da ergen. Kafası basmıyor. Bir kız görüyor, aşık oluyor, başka yolunu bilmiyor. Kaçırıyor. Evleniyorlar. Ve bu, iki insanın bütün ömrüne mal oluyor. Dahası bu hikayeyi dinleyen bizler için de durum değişik değil. Biz de perişanız. Babaannemin üzüntüsünü biz de taşıyoruz yıllardır. Ben 31, kardeşim 26, annem 58, babam 59 yıldır.

Ben dedemi çok severdim. Çok erken öldü. Çok küçüktüm. Aramızda inanılmaz bir aşk vardı. Dedemin öldüğü gün ben de biraz öldüm. İnsan çok küçükken en sevdiğinin ölümüyle yüzleşince, çok başka bir şüpheyle yaklaşıyor hayata. Her şeyin gidici, bitici, uçucu olduğunu bilerek... Temkinli sevmelerle. Ben babamı çok severim... Ama şu hayatta hiçbir erkeği dedemi sevdiğim kadar çok sevmeyeceğim. Orası kesin.

Babaannem için de durum farklı değil. Annemi çok severim ama hep asıl annem babaannemmiş gibi hissederim. Benim anne problemlerim babaannemle aramdadır. Annemle değil. Annem hep destekçim, yandaşımdır. Oysa ben babaannemle çok kavga ederim. Hala...

Birkaç sene önce berbat bir haldeyim, Antalya'ya gittim. Babaanneme. Dokuz gün kafa dinleyeyim diye. Bunu doktora götüreceğim. Kapris yapıyor bana... O saatte gitmem, bu saatte gitmem. Derdi ben değilim. Amcam gelsin götürsün istiyor onu doktora.

Babasından göremediği ilgiyi şefkati oğullarından bekliyor. Babam haricinde amcalarım babaannemin kaprislerine pek tahammül edemiyor. Yanlış anlamayın... Özellikle büyük amcam babaanneme resmen hayrandır. Zekasına, gücüne... Ancak... Amcam da benim gibidir. Duygularını pek belli edemez. Babaannemin istediği, daha büyük sevgi gösterileri.

O gün dayanamayıp bağırdım babaanneme. Yıllardır düşündüğüm şeyi. Yıllardır etrafındakilere zul etmeye kalktığında, aslında ağladığı yeri gördüğümü bilsin istedim. Bunu bir tek ben söyleyebilirim. Zaten başkası söylerde düşman olur. Bana olamaz. Ben ona ait bir şeyim. O hep öyle düşünür. Babaannem çok az insanı sever. En çok kendini sever. İyi bir sıralama yaparsak, kendinden sonra en çok beni sever. Aramızdaki bağ, öyleli...

Para karşılığı satılmamıştır, hayır. Bedava verip kurtulmuştur babası ondan. Babaannem bu hikayeyi hep böyle hatırlar. Ağlayarak hatırlar.

O gün dayanamayıp bağırdım babaanneme. Yıllardır düşündüğüm şeyi. Yıllardır etrafındakilere zul etmeye kalktığında, aslında ağladığı yeri gördüğümü bilsin istedim.

"Biz," dedim "Senin babanın seni çocuk yaşımda evden sepetlemek için evlendirmesinin suçlusu değiliz. Biz, babanın seni sevmemesinin bedelini ödemek zorunda değiliz. Biz, annenin sen çocukken ölmesinden sorumlu değiliz. Seksen yaşına geldin. Silkelene ve kendine gel artık."

Üç gün sinir krizi geçirdi bu sözlerim üzerine. Üç gün. Hiç susmadı. Aradan üç yıl geçti. Hala sen bana böyle dedin diyor. E ama doğru söyledim diyorum, susuyor.

Bunlar bizim aile meselelerimiz. Elbette ki sizi ilgilendirmiyor.

Bunları anlatıyorum çünkü... Ben çocuk yaşta evlendirilen birinin büyüünce nasıl bir canavara dönüştüğünü biliyorum. Ben bunu yaşadım. Ben bunun içinde büyüdüm. Ben babaannemin travmasının bir parçasıyım.

Ne namus, ne hak, ne hukuk bir çocuğun "tecavüzcüsüyle" evlendirilmesini haklı kılamaz. Bu, bir çocuğa bir ömür boyu yapılacak en büyük işkencedir. Bu namussuzluktur. Bu haksızlıktır. Bu, tecavüzün önünü açmaktır. Özellikle çocuklara tecavüzün.

Bakın... Altını çizerek söylüyorum. Benim dedem, babaanneme tecavüz etmemişti. Bunu bildiği halde babası 13 yaşındaki kızını, yaşını büyütüp evlendirdi. Sonuç... İki çocuk karı-koca oldular. Bir ömür mutsuz oldular. Dedem o mutsuzluğun altında ezilip gencecik yaşında kalpten vefat etti.

Bu, çocuk gelinlerin benim yaşadığım dramıdır. Bu dramın, benim tecrübe ettiğim yanıdır. Ve kim bilir sokaklarda daha ne dramlar yaşanmaktadır. Anadolu'nun ücra köylerinde, fakir evlerde, kim bilir ne hesaplar yapılmaktadır küçük çocuklar üzerine...

Benim babaannemin ailesi varlıklıydı. O kadar varlıklıydı ki, sırf babaannemin anneanesinden kalan servet bile yüz yıldır aileye yetiyor. Babasının varlığını koyuyorum bir kenara... Ve bakın, bu şartlar altında bir ÇOCUK gelin edilebiliyor.

Bu uygulamanın yasayla desteklenebilecek bir yanı yok. Bu uygulamanın durdurulması gerekiyor. O çocukların girebileceği tek yer okul kapısı. Gerdek değil!

Size bu hikayeyi neden anlattım? Durumun vahametini ve size uzaklığını daha iyi anlayabilin diye. Ben Arzum Uzun... Kitaplarında, yazılarında kadının gücünü, özgürlüğünü bas bas bağırarak. Erkek egemen kültüre sövüp sayarak. Sanırım şimdi anlamışsınızdır, neyi neden yaptığımı. Neye doğup neyi görüp neyi yaşadığımı.

Çocuk gelinler çok uzakta değil. Hemen burnumuzda, ailelerimizin içindeler. Bizde de tek örnek babaannem mesela... Ailesinde sülalesinde yok böyle bir şey. Ama olmuş. Olabiliyor demek ki... O babalar kızlarına sahip çıkmayıp everiverirse, oluyor.

HAZİRANIN A NOKTASI

Tükettiğin nefesin, kirlettiğin tenin
Beklettiğin zamanın kefareti,
Vursan ölmez anılar
Sen vurulur ölürsün.

(Yeni kitabım Vurgun Yiyenler, Haziran'da tüm kitapçılarda)

ORADAYDIM "YILIN NİKAHI"

İpek Özsüslü

Geçtiğimiz hafta, annesinin en açığız çocuğu Sümeyye'nin nikahına sızmayı başardım. Herşey siz sevgili okurlarımız için.

Bi ara nasıl olduysa düğün kesesi Bilal'in eline düşmüştü.

Fener'de Yangın

Geçtiğimiz ay, 19 Mayıs günü Haliç Fener'de, gündüz 12'de bir yangın çıktı. Gazetelere Balat'da yangın diye yansdı. Yangın Balat'da değil, Fener'de çıktı. 3 - 5 ev yandığı yazıldı. Oysa 6 bina tamamen kül oldu. Çatısı yanan, zarar gören yapılar hariç.

Yangının çıktığı sıralarda telefonum çaldı. Çünkü yangının çıktığı sokak olan Vodina Caddesin'de ilk restorasyonumu yapmıştım. Şimdi ofisim orda değil artık ama dostlarım arkadaşlarım var hala orada yaşayan. İşte beni arayan da onlardan biriydi.

Ben ilkin kendi çocuğunu soran bir anne gibi, benim bina yandı mı diye sordum. Yok, dedi o yanmadı!

4 katlı bu bina benim ilk göz ağrımdı. Güçlendirme yaptığımız çeliklerin üzerini ahşap kaplamalarla örttüm. Bu ahşap kor- nişler için özel bıçaklar yaptım. Çünkü artık bu eski motifler kullanılmadığı için artık bu dişlere sahip bıçaklar da kullanı- lıyordu..

O vakitler tanıştığım, lokal bir marangoz ustası vardı Balat'da. Sık sık balığa gider- ken görebilirdiniz onu kar maskesiyle bir- likte. Haliç Köprüsü'nden yürüyerek geçersen muhakkak onu görürdüm. Kar kış farketmezdi.

Buldum buldum, diye elinde makina dişli- leriyle çıkıp gelirdi. Hatta ahşaptan kalıplar hazırladık, söveler için! Söveler eski eser iş- lerinde hazır alınıp pencere önlerine koyu- lur. Ya da eli böğründeleri, yine hazır halde balkon altlarına koyarlar.

Bu yüzden gıcır gıcır binalardan, eli böğ- ründeler, söveler düşer. Zografyon Erkek Li- sesi'ne giderken Galatasaray Hamamı yolunda, bir eli böğründe koptu düştü kaldı- rıma. O dev ayak birinin başına düşse direk öldü. İçinde incecik bir demir vardı onu yapıya tutturan.

Biz ise yaptığımız kalıpların içine demir- leri dizedik. Küfeki tozundan harç yapıp, bu harcı kalıbın içine döktük.

Küfeki tozunu aldığımız yer, "Bir siz alıyo- runuz bir de Ayosofya Müzesini yapanlar", diyordu. Çok gençtim. Yaptığım hiç bir iş okullarda öğrendiğim işler değildi.

Kalıpları hazırlaması da ayrı titizlik iste- yen bir işti. Kalıbın içine tahtaları ters diz- melisiniz ki, motif düz olsun. Yani dış bükey bir görüntü mü olacak, kalıbın o kısımdaki tahtanın iç bükey olması lazım. Tam bir deli- lik. En sonunda kalıpları söktüğümüzde, el- lerimizle yaptığımız, içi demirli, orjinal küfegi tozuyla hazırlanmış sövelerimiz ha- zırdı. Sadece üzerlerini biraz spiral ile silip parlattık. Hiçbir zaman kimsenin başına düşmeyecek bu iş için gösterdiğimiz emek büyüktü, tabi ki ilkin o binanın yanıp yan- madığını sordum bu yüzden..

Ya da demir ve bronz karışımı bir han ka- pısı bulup eskiciden, onu uğraşıp edip, - çünkü ağır, kapı otomatığı çalışmaz-, altına

bilye koyup, vızır vızır çalışır hale getirdiği- miz için de sormuş olabilirim. Müşteri kapı otomatığına basınca açılan kapı ister. Gerisi pek mühim değildir. Restorasyon müşterisi her ne kadar biraz daha entelektüel müş- teri olsa da, orjinal terrakotaları bozma- mak için, cebir gibi döşediğiniz su tesisatını anlaması için, ya sizin havalı tanınmış bir mimar olmanız gerekir -ki bu ilk işinizde mümkün değildir- ya da mimariden gerçek- ten anlıyor olması gerekir, sadece dekoras- yondan değil! Vodina Caddesinde birlikte çalıştığım ustabaşımla, memleketine gi-

dene kadar yıllarca birlikte çalıştık. Kürttü. Şalvarlı, sakallı, 5 vakit namazında, Nina Si- mone dinleyen, sürekli ingilizce çalışan, hala adaya bisikletiyle gelen, ve arada sı- rada birlikte tur attığımız camcı Türktü. Kö- yünde nehirden elektrik üreten, tanıdığım en iyi elektrik ustası Lazdı. Hep bir- likte tüm ekip pikniğe giderdik. Denize girdik. Ustabaşımın eşi, hayatında ilk defa de- nize girdi o gün. sahilde pilav yaptılar. Bir deniz çocuğu olarak bana bu çok tuhaf gelse de, benim de şortla dolaş- mam onlara tuhaf gelse de, ya da bira içmem, "Bira böbreklere iyi gelir", diyerek, mazur görülürdü, mazur gör- mek için bir yol bulunurdu.

Bazen sırf arkadaşlarımı görmek için Fe- ner'e gidiyorum. Bazen bir arkadaşımın dükkanında otururken, telefonum çalıyor. Adadan bir arkadaşım soruyor, "Nerdesin, adada mı"? "Yok", diyorum; "Fener'de. Bir arkadaşım ile oturuyorum. O şimdi camiye gitti. Birazdan gelir".

Fener'e ilk ayak bastığım yıl bir mimar ar- kadaşım vardı İstanbul'da okumuş Ameri- ka'da master yapmış. Yaptığı tek bir restorasyon vardı o da kendi eviydi. Onu da 7 yılda bitirebilmişti. Beni bir gün evini gez- dirmek için davet etti. Yatak odasını gezidi- rirken duvarda çerçevelemiş dandik bir çıplak kadın afişiyile anladım tüm fantaziyi; O mimar ben mühendis, neler yapabilirlik beraber! Reddedilince bana küstü. Ve Fener Kahvelerinde benim lezbiyen oldu- ğum dedikodusunu yaymaya başladı. Bu

Yeraltı edebiyatını da o dö- nemde keşfettim. Göz yaşartıcı güzellikte şiirler işittim. Ömrümde hiç okuyamayacağım güzel- likte hikayeler okudum, hiç basılmadılar.

yüzden red edilmiş olduğunu da duyuruyor, avunuyordu. Bir de o kadar sevilmeyeyim, tutulmayayım, kötölesin beni istiyor. Çünkü o iş yapamıyor ben yapıyorum.

Benim bunlardan haberim yok. Nasıl olsun? Gidip kahvelerde oturmuyorum. Ama kahvelerde oturan, mahallenin kaba- dayılarından biri, onu yaka paça dışarı attı- ğında haberim oluyor. Bir daha benim hakkımda ileri geri konuşursa, evinden dı- şarıya kafasını dahi uzatamayacağı konu- sunda tehdit de alınca, hakikaten bir süre evinden dışarı çıkamıyor. Şimdi artık o ma- hallede de oturmuyor.

Galiba o sıralarda entelektüel dünyadan ayrıldım. Yeraltı edebiyatını da o dönemde keşfettim. Göz yaşartıcı güzellikte şiirler işit- tim. Ömrümde hiç okuyamayacağım güzel- likte hikayeler okudum, hiç basılmadılar.

İşte onlardan birini Fe- ner'de bir kayıkta dinliyor- dum:..

"Ben 3 aylıkken yan- mışım. Kurtulmaz de- mişler, 3. derece yanık. Babaanne dediğimiz bir kadın var mahallede. O demiş ki; Ben iyileştiririm. Keten beziyle sarmış beni. Sımsıkı. İçine bir karışım koya- rak, ıslatarak. Öyle aylarca sarılı kal- mışım. Şimdi bak bir burda, kulağımın yanında, saç yokmuş gibi bir yer var ya! Bir tek orada hafif bir iz kalmış o kadar.

Sonra bizim mahallede kahveden çıkma- yan bir eniştemiz var. Onu eve getirmek için, karısı hep yalan uydurmak zorunda ka- lıyor. Diyor ki; sular patladı, gel. Yangın çıktı gel. 72'de bir yangın daha çıkmıştı Fe- ner'de. O yangın işte o evde çıkıyor. O günün sabahı, uykusundan uyanmış çocuk- lardan biri beni rüyasında görüyor, yanıyor- muşum. Annesi de bu rüyayı benim anneme anlatmak için bizim eve geliyor. İşte o sırada yangın çıkıyor. Çocuklar sü- pürge ile oynarken çıkarıyorlar yangını. Komşular bağılıyor, yangın çıktı diye. İçeri- den dumanlar geliyor. Komşular bir çocuğu çekip çıkarıyorlar. Bağırtya gelen anneye de çocuğu çıkardık korkma diyorlar. Ama

bilmiyorlar ki; evde 2 çocuk daha var. Onlar da annelerinden korkularına yatağın altına gizlenmişler. Yangın çıkarttıkları için. O şe- kilde bulunuyorlar. Çıkarılan çocuk da kur- tulamıyor. Doktorun söylediği; Ödüş patlamış. Korkudan ölmüş."

Samanları bir sopanın ucuna sarıp, Kızıl- dericilik oynamak da benim fikrimdi.

Hayrandım onların hiç sönmeyen meşale- lerine. Elime meşaleyi alıp düşmanların üzerine koşmak istiyordum ben de. Böyle- likle koca bir tarlayı yaktım. Ve bir yılın ürü- rününü. Bir direğin etrafına toplanmış, dağ gibi balyalar.. Belki bir kaç taneydi hatırla- mıyorum bu yığın. Alevler ortalığı sarınca, eve kaçmakta buldum çareyi. Diğer çocuk- lar gibi. Yangın benim meşalemde çıkmadı. Onu saman yığınının dibine koyan başka bir beceriksiz kovboy yüzünden çıktı ama fikir benimdi. Korkudan eve kaçıp, yor- ganın altına girdim. Hayatımda hiç bu kadar korktuğumu hatırlamıyordum.

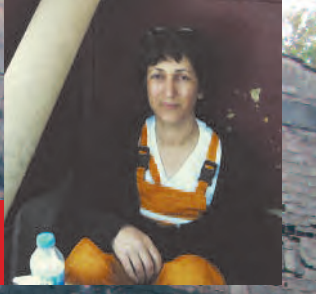
Yannis Ritsos'un 72'de yazdığı şiirinde, İsmene'nin; "Ocakta yanan bir alevi seyret- tiği" sahne vardır. "Kim sevmez ki", der "ocakta yanan bir alevi seyretmeyi".

Bu şiiri keşfettiğim, tekrar tekrar okudu- ğum günlerde Türkiye cezaevlerinin en trav- matik dönemi yaşıyordum. Sabahleyin yumurta kıracakken, tam ocağın altını yak- mış, televizyonda yanan insan görüntüleri gördüm. Mahkumlar yanıyordu. Filim falan da değildi. Gerçekten yanan insanlar görü- yorduk canlı canlı. Ocağın altını kapattım. Deniz kıyısına gittim. Yüzümü deniz suyuyla yıkadım. Ama ne kadar yıkamış olsam da uzun bir süre rüyalarımdaya, hep yanan in- sanlar geçiyordu sağımdan solumdan. Bana değmesinler diye, kendimi dar bir ko- ridorda bir sağa bir sola çekmekten yorgun düşüyordum. Sonra birden aklıma geldi ki; Bana da yanarak ölen halamın adını ver- mişlerdi. Ocakta yanan alevleri izlerken, yal- nız ölen bir çocuk.

Yanarak ölmüş halasının adıyla ben, 3.de- recede yanıkta kurtulmuş arkadaşım ile, Fener'de, bir kayıkta, alevlerin bize ulaşma- yacağı bir mesafede oturuyorduk. Alevlerin bize değmeyeceği güvenli bir yerde olmak, biraz mutlu olmak, bugün de yanmadık, bugün de ölmedik diye bir kutlama.

kadinustalar@gmail.com

Seyhan Gemici

Geçtiğimiz hafta sergi ve karikatür atölyesi yapmak için Biga'daydım. Daha önce çocuklarla bir etkinlik yapmamış bu kadar keyifli olduğunu bilmiyordum. Yalnızca çocuklar değil anneleri ve öğretmenleri bile kalem ve kağıdın büyüsüne kapılık çizim yaptılar. Bu güzel eserleri sizlerle paylaşmak istedim... İpek

LeMan
Atölye

BEN DAHA GENCİM.. ÇOK YAŞLI ÇİZMİŞLER!

Okurumuz, dünya tatlısı öğretmen Özgül hanım sayesinde bize ulaşan bu çizgilere bayıldık.. Bengisu Akyürek daha 16 yaşında... (İpek)

Bizim Hayat Karneleri

Dr. Gökçen Erdoğan

Karnelerimizde 'yaşadıklarından ders çıkarma' diye bir kısım olsaydı eksilerde gezerdik, sıfıra bin şükür. Dizlerimize vurup ah vah etmede ise dereceye talibiz.

Ülkenin en çok izlenen programlarından biri Müge Anlı'yla Tatlı Sert. Hemen herkes bir dedektif, bir adli tıp uzmanı, bir toplum polisi gibi ekran karşısında. İzleyici telefonlarıyla bulunamayan tek şey çorabın yıkandıktan sonra kaybolan o bahtsız teki. Cinayetler çözülüyor, tecavüz zanlıları itiraf ediyor, cesetlere ulaşıyor, dolandırıcılık çeteleri çökertiliyor, kayıp aileler bulunuyor. Kadınlar, pür dikkat, kadınlar faltaşıgözlü; kahvaltı, yemek, temizlik, programın saatine göre koordine ediliyor.

En afili anında tüyle ürpertici bir suçun, kapı çalıyor. Elindeki çayla kapıya koşuyor kadın, otomatige basıyor, kapıyı aralık bırakıyor ve gelişmeleri kaçır-mamak için yeniden koşuyor ekranın başına. Yahu izlediğin olaydaki kadını 27 bıçak darbesiyle öldür-memişler mi, hem de evine ellerini kollarını sallaya-rak girmek suretiyle? Yine mi anlamadan izledin izlediğini?

80 yaşındaki adamlar 35-40 yaşındaki kadınları, altın, üst baş, para karşılığı eş diye satın alıyor, bazı 'hayırsever'ler aracılığıyla. Aynaya bakmak falan da yok ha, 'bu kadın bende ne buluyor da gelip bütün hizmetimi görmeye razı oluyor' demek yok. Perişan-lık sonrası; gitmiş paralar, altınlar ve dahi elde kalan son umutlar. Sonra patlatıyor yayında itirafı 'ben sizin programda izlemiştim dolandırılan diğer adamı'. Ne yaptın, öğrendiklerimi tekrar edeyim mi dedin bey amca? Çift dikiş mi okuyacağız illa bütün sınıfları?

Kayıp çocukların aileleri geliyor, 'sizi hep izliyoruz X'inkaybolup ölmesine kahr olmuştuk' diyorlar. Nasıl kaybolmuştu X; sokağa salmış, nerede ne yapıyor diye bakmamışlardı. Siz Y'yi nasıl kaybettiniz peki; aynı yolla çok şükür. Yeniliğe gerek yok, Amerika'yı baştan mı keşfedeceğiz, burada keşfedilmiş var(!)

Deprem olur, korkudan sokaklarda yatarız gün-lerce; uzmanlar yırtınır, tedbir alın evlerde. Düşmesi muhtemel eşyaları duvara monte eden kaç kişiyyiz allasen? Binlerce cenaze kaldırdığımız depremlerin kuşağındayız, acı acı öğrendik. Hangimiz bir dep-rem çantası hazırlayıp koyduk ulaşabileceğimiz yere?

Cep telefonu dolandırıcılığı diye yırtınıyor bülten-ler, emniyet müdürlüğü eski sevgili gibi kısa mesaj-lar yolluyor habire. Yahu ülkenin profesörleri bütün nakitlerini sorgulamadan yolluyorlar bilmedikleri hesap numaralarına öylece. Basiret bağlanması imiş adı; bizden başka kimse gelip bağlamıyor işe yaramaz basiretlerimizi, bu da böyle biline.

Bize olmaz. Niye olmaz bize? Şerbetli miyiz? Ev-renden torpilimiz mi var? (Kitabını bile 25 liraya aldık ayol, ne torpili) Kötülükler bizi görünce kenara mı çekilecekler saygıyla? Dayımız mı var en yüksek çok alçak yerlerde? Bize oluyor, canınızı sıkmak is-temem ama yeryüzünde en çok bize oluyor belki de, çeki düzen verelim kendimize. Karneler içler acısı, karneler çamaşır suyuyla not değiştirilesi.

